Plenum

Torsdag 11.2.2016 kl. 15.59—21.21

3. Utvisning av utlänningar som begått brott
Medborgarinitiativ MI 4/2015 rd

Remissdebatt

Talman Maria Lohela: Ärende 3 på dagordningen presenteras för remissdebatt. Talmanskonferensen föreslår att ärendet remitteras till förvaltningsutskottet.

Debatt

17.02 **Olli-Poika Parviainen vihr:** Arvoisa rouva puhemies! Vakavat rikokset herättävät aivan ymmärrettävästi suomalaisissa myös moraalista närkästystä. On myös ymmärrettävää, että kun hädänalaisia on paljon ja joudumme muutenkin valitsemaan, keitä pystymme auttamaan Suomessa, eivät ihmiset, jotka tuovat turvattomuutta tullessaan, voi olla jonon kärkipäässä.

En silti kannata aloitteeseen sisältyvän lakiehdotuksen hyväksymistä, koska aloitteen perusajatus näyttää toteutuvan jo nykyisessä lainsäädännössä. Arvostan kuitenkin sitä, että kansalaisaloite on jälleen saatu eduskuntaan asti.

Vihreät lähtevät nollatoleranssista väkivallan ja ihmisten seksuaaliseen itsemääräämisoikeuteen kajoamisen suhteen. Henkilökohtainen mielipiteeni on, että esimerkiksi raiskauksista tuomitaan Suomessa usein aivan liian kevyitä rangaistuksia.

Törkeät rikokset pitää ottaa huomioon myös karkotusperusteena. Ulkomaalaislainsäädäntö mahdollistaakin jo nyt ulkomaalaisten karkotukset lievempienkin rikosten (Hälinää — Puhemies koputtaa) kuin törkeiden perusteella ja vankeusrangaistuksen pituudesta riippumatta.

Mitä tulee turvapaikan saaneisiin, laki mahdollistaa henkilön aseman tarkastelun uudelleen ja lakkauttamisen, jos henkilö syyllistyy rikoksiin. Tämä koskee sekä pakolaisasemassa olevia että suojelun tai humanitaarisen suojelun asemassa olevia.

Jos asema lakkautetaan ja olosuhteet lähtömaassa muuttuvat, voidaan henkilö siis myös karkottaa. Esimerkiksi viime vuonna Suomi päätti karkottaa 90 ulkomaalaista rikosten takia. Karkotusehdotuksia tehtiin tätäkin enemmän.

Asiaan liittyvä sääntely vaihtelee sen mukaan, millä perustein oleskelulupa on myönnetty. Käytännön haasteita ovat usein esimerkiksi kohdemaan sekava tilanne tai valtioiden väliltä puuttuva palautussopimus.

Eräs seikka on kuitenkin pidettävä kirkkaana mielessä: Suomi on oikeusvaltio, ja Suomi on sivistysvaltio. Suomessa emme kiduta ihmisiä emmekä tuomitse heitä kuolemaan missään olosuhteissa.

Siksi on johdonmukaista ja oikein, että emme myöskään lähetä ihmisiä Suomesta olosuhteisiin, joiden tiedämme johtavan kuolemaan ja kidutukseen jossain toisaalla. Tämä

rajoittaa sitä, ketä voidaan karkottaa ja minne. Samasta syystä kansalaisaloitteessa väläytetyt karkotusautomaatit ovat ongelmallisia.

Vihreätkin ovat valmiita ottamaan Suomessa törkeään rikokseen syyllistyneen henkilön oleskeluluvan jatkon tai mahdollisen karkotuksen automaattisesti harkittavaksi aina hänen vapauduttuaan. Harkinnan on kuitenkin aina perustuttava yksilölliseen suojelutarpeen tutkintaan.

Ajatus karkotusautomaatista sisältää riskin siitä, ettei tilannetta katsottaisi riittävän tarkasti. Paitsi että se ei olisi sivistysvaltiossa oikein, se voi johtaa myös kansainvälisen oikeuden vastaisiin tilanteisiin. Pienen Suomen etu kuitenkin on, että kansainvälisiä sopimuksia yleisesti maailmassa noudatetaan.

Käsittelyjä on joka tapauksessa syytä pyrkiä nopeuttamaan, oli kyse sitten karkotukseen tai turvapaikkaan liittyvästä tutkinnasta. Jotta näin voitaisiin tehdä, viranomaiset tarvitsevat riittävät resurssit.

Nyt monille on syntynyt sellainen kuva, ettei ihmisiä voisi tarvittaessa karkottaa. Osin sen vuoksi yli 54 000 ihmistäkin varmaan on tämän kansalaisaloitteen allekirjoittanut. Lakejamme voi olla tarpeen selkeyttää paitsi sisällöllisistä syistä myös siksi, että lakien sisältö olisi suomalaisille ymmärrettävämpi.

Arvoisa rouva puhemies! Kansalaisaloite ei määrittele ulkomaalaista. Lakiehdotus koskisi siis kaikkia ulkomaalaisia. Tulkitsen aloitetta ja käytyä julkista keskustelua kuitenkin niin, että nyt puhutaan pääasiassa turvapaikanhakijoista. Turvapaikanhakijoiden tekemiksi epäillyt rikokset ovat olleet paljon esillä julkisuudessa.

Lainsäätäjän näkökulmasta jokainen rikos on tuomittava, jotkut erityisen tuomittavia ja jokainen rikos on liikaa. On silti hyvä muistaa, että niin kammottavia rikoksia kuin esimerkiksi raiskaukset ovatkin, vain pieni osa turvapaikanhakijoista ja pakolaisista syyllistyy rikoksiin.

Rikoksiin syyllistyvät henkilöt mustaavat sen suuren enemmistön maineen, joka on tullut tänne hyvin aikein. Koko ryhmän tuomitseminen rikoksentekijöiden vuoksi on aina yksiselitteisesti väärin.

On turvapaikanhakijoiden oma intressi, että rikokset käsitellään oikeudenmukaisesti ja tarkasti ja että syylliset voidaan eräin edellytyksin käännyttää tai karkottaa. Usein pakolaisten omat yhteisöt ovat kärkevimpiä tuomitsemaan rikolliset. He tietävät, että heidät kaikki leimataan herkästi, jos rikoksia tapahtuu.

Rangaistuksen uhka on tärkeä ja välttämätön väline rikosten ehkäisyssä. Mutta meidän kannattaa käyttää myös muita keinoja vähentää ja ennalta ehkäistä rikoksia. Näin toimimme myös, jos huomaamme, että joku kantaväestön ryhmä tekee rikoksia muita herkemmin. Kunkin ryhmän kohdalla on syytä kysyä, millä täsmätoimilla saamme siihen kuuluvat pidettyä kaidalla polulla.

Lopuksi haluan todeta, että rikoksista tuomitsevat Suomessa tuomioistuimet, eivät kansankäräjät tai verkkojulkaisut. Ei ole yksi eikä kaksi kertaa, kun esimerkiksi mediassa on esitetty turvapaikanhakijoiden tekemistä rikoksista epäilyjä, jotka ovat myöhemmin osoittautuneet täysin perusteettomiksi. Henkilö on syyllinen vasta, kun syyllisyys on toteen näytetty. Tuomiot sekä käännyttäminen ja karkottaminen ovat käytössä jo nyt. Niiden määräämisen on Suomessa perustuttava jatkossakin oikeusperiaatteisiin ja kansainvälisiin sopimuksiin.

17.07 **Veera Ruoho ps:** Arvoisa puhemies! Edustaja Parviainen toikin tuossa edeltävässä puheenvuorossa esiin näitä nykyisen lain mahdollisuuksia karkottamiseen, joten niihin en puutukaan sitten enempää, mutta pidättäydyn spekuloimasta näitten kansalaisaloitteen allekirjoittajien motiiveja.

Tämä on tärkeä aihe käsitellä, ja minä asetan sen ensin siihen kehykseen, että on yleinen ilmiö se, että maahanmuuttajataustaiset syyllistyvät rikoksiin moninkertaisesti useammin kuin kantaväestö suhteutettuna heidän määräänsä. Näin siis muissakin eurooppalaisissa maissa kuin pelkästään Suomessa.

Minä olen vuosia itse tehnyt maastakarkotustutkintaa ja -tehtäviä karkotus- ja maahantulokieltoesityksineen poliisissa ja siten tunnen tämän prosessin läpikotaisin. Ilahduin, kun me jo keväällä saimme hallitusohjelmaan kirjauksen siitä, että rikoksiin syyllistyneiden ulkomaalaisten maastakarkotusprossia nopeutetaan. Itse maastakarkotusprosessihan on hyvin monivaiheinen, sen yksityiskohtiin en tässä mene, mutta totean, että suurin viivästys prosessissa kohdistuu niin sanottuun loppuvaiheeseen eli siihen, että valitusoikeudet ja karkotuspäätösten täytäntöönpanokiellot viivästyttävät aktuaalista maasta poistamista.

Voin kertoa, että kun poliisi aloittaa maastakarkotusprosessin, juttu on lähtökohtaisesti jo hyvin vahva. Ja senkin haluan mainita vielä, että näitä juttuja oli sinä aikana, kun itse olin niissä tehtävissä — tietysti nyttenkin — niin paljon kuin tutkijat niitä ehtivät valmistella ja tehdä. Tarkoitan sitä, ettei lähdetä kevein perustein kokeilemaan, saataisiinko tämä ihminen käännytettyä tai karkotettua. Korostan siis tässä prosessin nopeuttamisessa sitä, että karkotuspäätösten täytäntöönpano tulee mahdollistaa pikaisesti, vaikka henkilö valittaisi. Kannatan ensisijaisesti valitusten käsittelyjen nopeuttamista oikeuslaitoksissa — ja mieluiten siten, että hallinto-oikeustason ratkaisu olisi se ylin valitusaste käytännössäkin.

Ja sitten lopuksi haluaisin muistuttaa, että rikollisten maastakarkottamiseen liittyy maahantulokiellon määrääminen. Ja suurelta osin, rikoksesta riippuen, kiellon pituus vaihtelee 5, 10, 15 vuoden välillä tai toistaiseksi. Ja vuosia on ollut ongelmana tämä maahantulokiellon rikkominen. Ulkomaalaiset rikkovat maahantulokieltoa jopa useita kertoja kuukaudessa. Suomessa maahantulokiellon rikkomisesta seuraa maksimissaan vain sakkoa. Pohjoismaiden esimerkkien mukaisesti — ja 8.12. hallituksen turvapaikkapoliittisessa toimenpideohjelmassakin on mainittu se — yritetään nostaa tämän maahantulokiellon rikkomisen maksimirangaistus vankeuteen. Ja sitten minä näen, että vankeusrangaistuksen uhalla ja Pohjoismaiden esimerkkien mukaisesti vielä sillä, että rangaistus voitaisiin määrätä kärsittäväksi ulkomaalaisten kotimaassa, olisi vahva ennalta ehkäisevä vaikutus.

Arvoisa puhemies! Vielä tähän kansalaisaloitteeseen: siinä sinänsä on sellainen oikea henki, vaikka se ei nyt todellakaan täysin kohdistunut siihen ongelmien ytimeen, mikä näin käytännön maastakarkotusesityksiä ja -tehtäviä tehneenä näkökulmani on.

17.12 **Mika Niikko ps:** Arvoisa rouva puhemies! Hyvät kollegat! Ensiksi täytyy lausua kiitokset kansalaisaloitteen tekijöille, sillä tämä aihe on hyvin tärkeä ja hyvin paljon myös tunteita herättävä sekä huolta herättävä kansalaisten keskuudessa. Siinä mielessä on hienoa, että saitte tämän asian eduskunnan käsittelyyn.

Eduskunnan tulee kyetä luomaan lakeja, jotka edistävät ennen kaikkea Suomen kansalaisten turvallisuutta. Tämä kansalaisaloite on tarpeen, jotta Suomi säilyisi turvallisena paikkana, jollainen se on tähän saakka ollut.

Ensiksi tärkeä asia: Ulkomaalaisten rikollisuutta Suomessa voidaan ehkäistä. Tärkeä keino on se, että täällä saavat suojelua vain todellisessa tarpeessa olevat. Heillä on hyvä

motivaatio elää suomalaisten lakien mukaisesti. Maahanmuuttajien määrän rajoittaminen tarkoittaa myös parempia kotouttamismahdollisuuksia.

Arvoisa puhemies! Niin kauan kuin jatkamme Geneven ja Dublinin sopimusten eriskummallista tulkintaa, holtiton maahanmuutto ei tule, ikävä kyllä, loppumaan. Geneven sopimuksen henkenä on pelastaa vainottuja ihmisiä, kuten vainottuja, jotka joutuvat kidutettavaksi tai surmattavaksi. Turvapaikkamenettelyssä ei pitäisi olla kyse siitä, että sotatoimialueiden ihmisiä evakuoidaan tuhansien kilometrien päähän ja jätetään sinne, vaikka konflikti olisi ratkennut. Nykyinen tulkinta on vastuutonta resurssien käyttöä järjestelmän väärinkäyttäjien hyväksi. Sivutuotteena lahjoitamme tulovirrat ihmissalakuljettajille ja terroristeille.

Miksi tämä on niin tärkeä asia? Viime vuonna Suomesta haki kansainvälistä suojelua yhteensä 32 476 henkilöä. Suurimmat hakijamäärät tulivat Irakista, 20 485, Afganistanista, 5 214, ja Somaliasta, 1 981. Syyriasta, vaikka siitä paljon puhutaan, tuli vain 877 henkilöä. Vaikka tämä pakolaiskeskustelun päärooli on Syyriassa, sieltä saakka ei kuitenkaan Suomeen jostain syystä saavuta.

Mikäli oleskeluluvan päätöksiä tarkastellaan ilman rauenneita ja tutkimatta jätettyjä turvapaikkahakemuksia, käy ilmi, että Suomella on hyvin löysä linja oleskeluluvan myöntämisessä. Vuonna 2015 kaikista hakemuksista myönteisten oleskelulupapäätösten osuus oli 60 prosenttia. Päätöksistä siis vain 40 prosenttia oli kielteisiä. Erityisen suosivia päätökset ovat juuri niistä maista tulleita kohtaan, joista väestöä tulee eniten. Somalialaisten saama myönteisten turvapaikkapäätösten osuus oli 97 prosenttia. Irakilaisten kohdalla vastaava luku oli 85 ja Afganistanista tulleilla 72 prosenttia. Muissa Pohjoismaissa on olennaisesti tiukempi linja. Ruotsissa irakilaiset saivat myönteisen ratkaisun 58 prosentissa tapauksista, ja Tanskassa luku oli 38.

Viime syksystä saakka julkisuudessa on useasti toistettu erityisesti sisäministeri Orpon suulla, että noin 30 prosenttia turvapaikanhakijoista tulee saamaan oleskeluluvan Suomeen. Kuntia on pyydetty valmistautumaan vastaanottamaan 10 000 myönteisen päätöksen saanutta. Nykylinjalla siis todellinen riski on, että toteutuvat luvut ovat reilusti yli 10 000. Koomista kyllä, ennuste riippuu pitkälle siitä, kuinka suuri osa hakijoista laittaa hakemuksensa vapaaehtoisesti raukeamaan. Viime vuonna yksistään, 2015, irakilaisten osalta 3 186 hakemusta raukesi. Tänä vuonna luku tähän saakka on 918. Tämä tulee hyvin pitkälle määrittämään sen, kuinka paljon näistä jo viime vuonna yli 20 000 irakilaisesta tulee jäämään Suomeen. Siinä mielessä tämä 10 000:een varautuminen kunnissa voi olla liian varovainen arvio.

Arvoisa puhemies! Hallitus on poistamassa humanitääristä suojelua koskevan oleskeluluvan. Tämä on hyvä esimerkki oikeasta suunnasta. Humanitääristä suojelua koskevan oleskeluluvan edellytyksistä ei säädetä Euroopan unionin lainsäädännössä, ei myöskään pakolaissopimuksessa. Tämä on Suomen oma, kansallinen ratkaisu. Tämä ei kuitenkaan ratkaise siirtolaisongelmaa kuin nimeksi. Sisäministeriön kotisivujen mukaan humanitäärisen suojelun perusteella oleskelulupia on myönnetty hyvin vähän. Vuosina 2013 ja 2014 sen osuus on ollut noin 1 prosentti kansainvälistä suojelua saaneiden kokonaismäärästä.

Arvoisa puhemies! Asiantuntijoiden mukaan siirtolaisaallolle ei näy loppua. Suomen pitää omatoimisesti muuttaa tulkintalinjaansa kansainvälisistä sopimuksista ja laittaa rajat kiinni. Meidän täytyy eduskunnassa myös keskustella näiden pakolaissopimusten, Geneven sopimusten ja muiden, uudelleentulkitsemisesta.

Arvoisa puhemies! Lopuksi haluan sanoa, että kannatan kansalaisaloitetta vakaviin rikoksiin syyllistyneiden ulkomaalaisten karkottamisesta. Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen mukaan Lähi-idästä tai Pohjois-Afrikasta kotoisin oleva mies syyllistyy raiskaukseen 16 kertaa todennäköisemmin kuin kantaväestön suomenkielinen. Tämä luku on ikävakioitu. Helsingissä niin sanotuista puskaraiskaajista kaikki yhtä lukuun ottamatta olivat ulkomaalaistaustaisia sekä viime että toissa vuonna.

Valitettavasti tämä ongelma ei ratkea pelkällä valistuksella ja koulutuksella. Tässä tilanteessa osoitamme välittämistä kaikkia Suomessa asuvia kohtaan, jos otamme lujan, käytännöllisen auktoriteetin. Ei riitä, että sanotaan, että jotain ei saa tehdä. Pahalla teolla pitää olla riittävät seuraukset. Lainsäädännön uskottavuus ja tiukka linja hyödyttävät ennen kaikkea niitä maahanmuuttajia, jotka elävät maassamme lainkuuliaisesti. Ei ole todellakaan hauskaa joutua kenenkään kuulemaan maanmiestensä tekemistä rikoksista harva se päivä. Tällainen uutisointi ei ole hyväksi. Kun otamme nyt tiukan linjan, emme kulje samaa polkua kuin länsinaapurimaamme Ruotsi, jossa kärsitään korkeista rikollisuusluvuista. Suomi voi säilyä suomalaisena maana, jossa kantaväestö ja maahanmuuttajat viihtyvät ja elävät yhdessä lain mukaan.

Arvoisa puhemies! Suomen ulkomaalaislain mukaan jo nyt voidaan karkottaa ulkomaalainen, jos rikoksesta saisi vähintään vuoden vankeutta tai jos rikollisuus on toistuvaa. Tämä kansalaisaloite tekisi karkottamisesta ei ainoastaan optiota vaan myös lähtökohtaisen käytännön. Lisäksi on panostettava siihen, että karkotukset saadaan käytännössä toteutettua eikä muutoksen voimaa vesitetä kohtuuttoman tiukoilla tulkinnoilla vaarallisista alueista. On erittäin hyvä, että ulkoministeri ajaa tätä asiaa eteenpäin.

Kansalaisaloitteen kohdalla on saivarreltu myös muun muassa siitä, että se ehdottaa vakaviin rikoksiin syyllistyneiden karkottamista. Helppohan tästä saivartelukysymyksestä on päästä eroon. Vaihdetaan sana "vakava" sanaksi "törkeä", niin rikoslaista löytyy valmiiksi sellaiset listat, joissa törkeisiin rikoksiin syyllistyneet luetellaan. Lisäksi voidaan harkita eduskunnassa, kannattaisiko säädökseen sisällyttää lieviä rikoksia usein uusivat henkilöt, jotka tulisi myös karkottaa.

Arvoisa puhemies! Aivan tähän lopuksi haluan sanoa, että nopeasti muuttuvassa maailmassa vastuulliset päättäjät ajantasaistavat lakeja nopeasti. Mitä tulee tähän kansalaisaloitteeseen, se osoittaa vain kansalaisten vakavaa huolta omasta turvallisuudesta. Ei voi olla niin, että kansanedustajat eivät tunnista tätä aitoa huolta ja hätää. Tämä on lainsäädännöllinen ongelma. Tätä aloitetta ei pidä hylätä muotoseikkojen vuoksi, vaan sen käsittelyn tulee johtaa lainsäädännön tiukentamiseen. Kannatan siis tätä kansalaisaloitetta.

Puhemies Maria Lohela: Puheenvuorojen enimmäispituus on 10 minuuttia. — Edustaja Immonen seuraavaksi.

17.21 **Olli Immonen ps:** Arvoisa puhemies! Suomen vankilat ovat pullistelleet jo useiden vuosien ajan ulkomaalaisista vangeista. Ulkomaalaisten vankien määrä Suomen vankiloissa on kasvanut jo yli 20-kertaiseksi vuodesta 1992 tähän päivään. Ulkomaalaisten vankien määrä uhkaa kasvaa tulevaisuudessa entistä suuremmaksi, sillä tiedämme Eurooppaa parasta aikaa vavisuttavan turvapaikanhakijakriisin tuovan maahamme mukanaan paljon muitakin kuin pelkästään turvaa hakevia ihmisiä. Ei ole suomalaisten veronmaksajien etujen mukaista, että Suomen valtion toimesta perusteettomasti säilötään ja elätetään ulkomaalaista rikollista ainesta, jos heidät vaihtoehtoisesti voitaisiin karkottaa Suomesta.

Arvoisa puhemies! Nykyisin rikoksiin syyllistyneiden ulkomaalaisten karkottamisessa ongelmat liittyvät suurelta osin siihen, että hallinto-oikeuksille sekä karkotuspäätöksiä tekeville viranomaisille on annettu liikaa tulkintavaltaa sen suhteen, voidaanko ulkomaalainen tiettyjen ehtojen täyttyessä karkottaa takaisin kotimaahansa. Ja liian usein hallinto-oikeudet kumoavatkin rikollisista ulkomaalaisista tehtyjä karkotuspäätöksiä. Lisäksi ongelmana on se, että osa karkotettavista joudutaan tuomaan takaisin ja päästämään Suomessa vapaaksi, jos heidän lähtömaansa ei suostu ottamaan heitä vastaan.

Jo nykyisin ulkomaalaislain 149 §:n mukaan maasta voidaan karkottaa ulkomaalainen, jonka on esimerkiksi todettu syyllistyneen rikokseen, josta on säädetty enimmäisrangaistuksena vähintään 1 vuosi vankeutta, taikka jonka on todettu syyllistyneen toistuvasti rikoksiin. Myös kansalaisaloitteessa linjataan, että vakaviin rikoksiin syyllistyneet maahanmuuttajat tulisi voida karkottaa pois Suomesta.

Ymmärrän kuitenkin sen, mitä tällä kansalaisaloitteella on haluttu ajaa takaa. Jotta kansalaisaloitteen todellinen tahto ja henki toteutuisi, yksi hyvä tapa muuttaa lakia olisi se, että nykyinen lain muotoilu "voidaan karkottaa" korvattaisiin muotoilulla "karkotetaan". Tällöin Maahanmuuttovirastolle, hallinto-oikeuksille ja karkotuspäätöksiä tekeville viranomaisille ei jäisi enää harkinta- ja tulkintavaltaa tässä asiassa. Tämä olisi pieni mutta huomattava muutos lakiin, ja se vastaisi paremmin myös kansan yleistä oikeustajua.

Jos taas karkottaminen olisi mahdotonta siksi, että mikään maa ei suostu ottamaan karkotettavaa henkilöä vastaan, tulisi hänet pitää talteenotettuna, kunnes karkottaminen on mahdollista. Järkevää olisi myös se, että tilapäistä oleskelulupaa ei myönnettäisi lainkaan henkilölle, joka on määrätty karkotettavaksi ulkomaalaislain 149 §:n perusteella, vaan tällainen henkilö pidettäisiin talteenotettuna, kunnes maasta poistaminen voidaan panna täytäntöön.

Arvoisa puhemies! Nyt käsittelyssä olevan kansalaisaloitteen henki on hyvä ja täysin oikea. Suomen valtion tehtävänä ei ole toimia ulkomaalaisten rikollisten turvasatamana vaan ennen kaikkea Suomen kansalaisten edun ajajana yhä epävakaammaksi muuttuvassa maailmassa. Siksi haluankin kannustaa hallitusta ottamaan tämän kansalaisaloitteen mukaisen kansan tahdon huomioon hallituksen tarkastellessa tätäkin kohtaa ulkomaalaislainsäädännöstä ja ryhtymään toimenpiteisiin lain järkevöittämiseksi.

17.25 **Antti Kurvinen kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Hyvät edustajakollegat! Tänään meillä on käsittelyssä kansalaisaloite jälleen kerran. Tällä kertaa aiheena on ulkomaalaisten rikoksentekijöitten karkottaminen. Ehkä tärkein viesti tästä aloitteesta on se, että se on aika voimakasta ajankuvaa vuosien 2015 ja 2016 Suomesta ja Euroopasta. Noin 54 000 suomalaista on kokenut pelon siitä, että maahamme muuttaneitten turvapaikanhakijoitten tai muuten tänne tulleitten henkilöitten rikokset voivat vaarantaa heidän perusturvallisuuttaan. Se on sellainen viesti, joka pitää meidän kaikkien kansanedustajien yli puoluerajojen ja hallitus- ja oppositiorajojen ottaa vakavasti.

Tähän aloitteeseen kantaa ottamista vaikeuttaa se, että ehkäpä tämän aloitteen tekijät eivät ole aivan loppuun asti hioneet ja miettineet, kun he ovat tätä aloitetta tehneet. Täällä on monta sellaista aika isoakin muotoepäselvyyttä. Minusta ei voi sanoa niin, että tätä ei voisi hyväksyä sen takia, että tässä on pieniä muotopoikkeuksia. Tämä on hyvin keskeneräinen ja epäselvä ja paikoittain jopa aika sekava aloite. Muun muassa käsitteen "ulkomaalainen" määrittely on jäänyt tästä pois ja täällä puhutaan välillä vakavista rikoksista ja

välillä ylipäänsä rikokseen syyllistyneistä ulkomaalaisista. Uskon, että nämä tekijät jo pelkästään johtavat siihen, että tätä aloitetta tällaisenaan ei voi hyväksyä.

Paljon käydään keskustelua siitä, mitenkä Suomeen tulleiden turvapaikanhakijoiden, joilla ei ole meidän ulkomaalaislakimme ja meitä velvoittavien kansainvälisten sopimusten ja meidän perustuslakimme pohjalta oikeutta turvapaikkaan, palautus tulisi järjestää ja mitenkä henkilöt, jotka ovat syyllistyneet Suomessa rikoksiin, saisi pois maasta. Itse toivoisin, että harkittaisiin jatkossa sellaista lainsäädäntöä, että mikäli henkilön lähtömaa on edelleen vaarallinen ja henkilö voi siellä kokea vainoa mutta jos siinä lähellä on naapurimaa, jos maa A, josta henkilö on lähtöisin, on vaarallinen, niin jos naapurimaa B tai naapurimaa C on sellainen, missä tähän henkilöön ei kohdistu vainoa, voisiko hänet palauttaa sitten tähän valtioon. (Eva Biaudet: Sanoo varmaan tervetuloa!) — Niin, varmaan toivon, että siitä käydään keskustelua, ja tämä on hallitukselle semmoinen viesti, että käydään neuvottelua näitten naapurivaltioitten kohdalla.

Kuitenkin toivon, että kun tätäkin kansalaisaloitetta käsitellään ja mietitään, mitä tämä tarkoittaa, niin huomioidaan meidän perustuslakimme 9 §:ssä olevat toteamiset, missä aika kategorisesti kielletään karkottamasta Suomen kansalaista. Minä en tiedä, tarkoitetaanko tässä ulkomaalaisella Suomeen muuttanutta henkilöä, joka on voinut saada vaikka Suomen kansalaisuuden. Tosiaan perustuslain 9 §:n 3 momentti tämän kieltää ja 4 momentissa todetaan, että ulkomaalaista ei saa karkottaa, luovuttaa tai palauttaa, jos häntä tämän vuoksi uhkaa kuolemanrangaistus, kidutus tai muu ihmisarvoa loukkaava kohtelu. Nämä ovat minun mielestäni sellaisia tekijöitä, mitkä ovat ihan meidän oikeusjärjestyksemme perusteita. Meillä on ollut Suomen kansalaisen karkottamisen kielto jo aivan sieltä vuodesta 1919, ihan meidän tasavallan perustajien ajoista lähtien. Myös yleisesti on hyväksytty tämä periaate Euroopassa, että henkilöä ei voi karkottaa sellaiseen maahan, missä häntä uhkaa epäinhimillinen kohtelu. Minusta siitä tekijästä tulee edelleenkin pitää kiinni ja tästä periaatteesta tulee pitää kiinni.

Haluan myös nostaa esille tässä tämän kansalaisaloitteen lähetekeskustelussa sen, että meillä aika kattavasti jo nykyinen ulkomaalaislaki mahdollistaa törkeisiin rikoksiin syyllistyneitten henkilöitten karkottamisen. Siteeraan tässä nykyisen ulkomaalaislain 149 §:ää:

"Maasta karkottamisen perusteet

Maasta voidaan karkottaa oleskeluluvalla oleskellut ulkomaalainen:"

Muun muassa 2 kohdassa todetaan: "jonka on todettu syyllistyneen rikokseen, josta on säädetty enimmäisrangaistuksena vähintään yksi vuosi vankeutta taikka jonka on todettu syyllistyneen toistuvasti rikoksiin".

Samassa 149 §:ssä todetaan myös, että jos henkilö on vaaraksi tai jos henkilö on käyttäytymisellään osoittanut olevansa vaaraksi muiden turvallisuudelle tai Suomen kansalliselle turvallisuudelle, hänet voidaan karkottaa. Kyllä tähän huoleen on jo tartuttukin meidän lainsäädännössämme, ja totta kai toivon, että hallitus vielä tarkentaa ulkomaalaislakia tältä osin.

Arvoisa puhemies! Tämä on kansalaisaloite, jota käsitellään, ja kansalaisaloitejärjestelmähän on varsin tuore meidän perustuslaissamme. Eilen me kävimme keskustelua tästä eräästä kansalaisaloitteesta, kansalaisaloitteesta sukupuolineutraalin avioliittolain hyväksymisestä, siitä johtuneista laeista. Tästäkin asiasta jälleen kerran äänestellään, ja ilmeisesti joku vastakansalaisaloite on liikkeellä. Ensi viikolla käsitellään kansalaisaloitetta nollatuntityösopimusten kieltämisestä. Sitten julkisuuden mukaan tällä hetkellä Suomessa kerätään sellaista kansalaisaloitetta, että eläkeindeksejäkin pitäisi jonkun aloitteen pohjalta

muuttaa. Itse olen kyllä pikkuisen huolestunut siitä, onko tämä kansalaisaloitejärjestelmä toimiva ja onko se säädetty sellaiseksi, mitä on ajateltu. Minusta se on tarkoitettu vain harvoihin isoihin kysymyksiin käsiteltäväksi, ei pääasialliseksi lainsäädäntöinstrumentiksi.

Tämän kansalaisaloitteen, joka nyt on käsittelyssä, on allekirjoittanut noin 54 000 henkilöä. Tämä määrä, arvoisat kansanedustajat, on vain noin kymmenen Suomen kansanedustajan äänimäärää vastaava määrä tai reilun kymmenen äänimäärää vastaava määrä. Minua kokeneemmat kollegat tietävät, että kymmenen kansanedustajan lakialoitteella ei tule näin massiivista käsittelyä, mitä nämä kansalaisaloitteet tällä hetkellä saavat. Minusta suomalaisessa demokratiassa henkilöitten, jotka haluavat vaikuttaa ulkomaalaisten karkotukseen, jotka haluavat vaikuttaa avioliittolakiin tai haluavat vaikuttaa eläkeindeksiin, tulisi lähteä mukaan puolueitten toimintaan, yhdistysten toimintaan ja toimia näitten oikeitten vaikutuskanavien kautta eikä lähteä liikkeelle siitä, että kaikki yhteiskunnan epäkohdat ratkaistaan keräämällä nettipankkitunnuksilla nimiä internetissä. (Arto Satonen: Hyvä puhe!)

17.32 **Mika Niikko ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vähän hämmästelen edustaja Kurvisen tapaa siirtää keskustelu siihen, että kansalaisaloitteet eivät ole tarpeellisia, sillä tämähän nimenomaan lisää kansanvaltaa, että kansalaiset saavat tänne eduskuntaan käsiteltäväksi sellaisia aiheita, mitä eduskunta ei tahdo käsitellä. Itsekin olen kyllä sitä mieltä, että jos tätä halutaan kehittää, niin miksei siirryttäisi suoraan vaikka suoraan kansanäänestykseen esimerkiksi Sveitsin mallin mukaan. Se sopisi minullekin.

Mutta en voi olla hämmästelemättä sitä, edustaja Kurvinen, miksi Suomessa rikokseen syyllistynyttä ei pidä karkottaa maahan, jossa kokee olevansa uhassa. Huomatkaa se, että ne eivät kaikki ole autenttisesti faktoja asioita. Pitääkö rikollisen saada asua Suomessa siitä huolimatta, vaikka hän toistuvasti syyllistyy vaikkapa lasten tai naisten pahoinpitelyyn tai raiskauksiin? Tästähän on kysymys, että ihmiset haluavat turvallisuutta ja että me annamme semmoisen viestin, että maassa maan tavalla: jos täällä teet näin, niin joudut sinne mistä tulit riippumatta, millainen kohtalo siellä odottaa. Kyllä Suomessa on liian löyhä lainsäädäntö, jos me suojelemme rikollisia enemmän kuin uhreja.

17.34 **Antti Kurvinen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Haluan vielä tarkentaa edustaja Niikolle, että minusta voisi olla hyvä, että jos henkilöä ei voi karkottaa lähtömaahansa, hänet palautettaisiin johonkin sen lähtömaan naapurimaahan, missä häntä ei uhkaa kuolemanrangaistus tai kidutus.

Mutta edustaja Niikolta on pakko kysyä: kun meillä on tälläkin hetkellä vastaanottokeskuksissa henkilöitä, joita on kidutettu työkoneilla, heiltä on katkottu raajoista osia, pitäisikö tällaiset henkilöt lähettää takaisin lähtömaihin kokemaan tätä kohtelua? Onko se se suomalainen yhteiskunta, mitä me täällä porukalla yritämme puolustaa, ja se arvoperusta, mitä me yritämme puolustaa?

17.34 **Mika Niikko ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jos henkilö syyllistyy törkeään rikokseen, niin ilman muuta sellainen henkilö pitää maasta poistaa. Ei se ole peruste, että hän mahdollisesti joutuu jossain muualla vainottavaksi. Miten tämä esimerkiksi toteutetaan, jos sinä olet vaikka Irakista tullut ja sinut haluttaisiin karkottaa tai siirtää vaikka Iraniin? Luuletko, että se kohtalo on siellä helpompaa? Siellä on oma lainsäädäntö, oma kulttuuri ja siellä kohdellaan rikollisia heidän lainsäädännön mukaan. En usko, että se

uhka poistuu sillä, että me siirrämme sinne naapurimaahan jonkun henkilön, ja toisekseen, eivät he ota näitä vastaan.

Jos me emme löydä mitään muuta kompromissia, niin voitaisiinko sopia sitten siitä, kuten edustaja Immonen erinomaisesti sanoi, että ei päästetä heitä vapaaksi, jos he eivät voi palata sinne maahan? Istuvat niin kauan täällä vankilassa, kunnes se turvallinen paikka löytyy, minne heidät voidaan vapauttaa. Mutta kadullekaan heitä ei pidä vapaaksi päästää. Me emme voi vaarantaa lastemme ja kansalaistemme turvallisuutta sillä, että me annamme rikostentekijöiden uusia rikoksiansa ja siitä ei seuraa käytännössä minkäännäköistä rangaistusta. Tästä on kysymys, (Puhemies koputtaa) kun tämä kansalaisaloite on jätetty.

17.35 **Olli-Poika Parviainen vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Kurviselle palauttamisesta toiseen, vaikka naapurimaahan: siinä sattuu olemaan sellainen pieni ongelma, että palauttaminen toimii siten, että siellä pitää olla myös joku vastaanottamassa. Ei voida vain dumpata johonkin maahan x. Se on se ongelma. Miksi nämä naapurimaat ottaisivat vastaan henkilön, jonka he kokevat uhaksi?

Edustaja Niikolle: sinänsä ymmärrän teidän taustallanne olevan huolen, mutta ajatus siitä, että me palauttaisimme minne tahansa, kuulostaa minusta, kuten puheessani totesin, sivistysvaltioperiaatteen vastaiselta. Kuten sanoin, me emme Suomessa tuomitse ihmisiä kuolemaan. Me emme Suomessa harjoita kidutusta. Miksi me siis tekisimme niin, että me lähettäisimme ihmisiä kuolemaan tai kidutukseen?

Kysyisin myös sitä, kun te puhuitte siitä, että kun vankilasta vapautuu, niin ei saa päästää vapaaksi uusimaan rikoksiaan, koskeeko tämä teidän mielestänne myös suomalaisia, jotka ovat tehneet rikoksia. Miten me heihin suhtaudumme? Onko tästä tulkittavissa, että te kannatatte kuolemantuomiota?

17.36 **Eva Biaudet r** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Niikko toistuvasti puhuu siitä, että pitäisi toimia maassa maan tavalla. Mutta mikä on enemmän maan tapa kuin meidän perustuslakimme, meidän oikeusjärjestelmämme, meidän tapamme kohdella ihmisiä oikeudenmukaisesti: jos he tekevät rikoksia, niin heitä syytetään oikeuslaitoksessa ja niin edelleen. Mistä johtuu tämä halveksinta Suomen lakia ja Suomen perustuslakia kohtaan? Mielestäni se on hyvin "ei- maassa maan tavalla".

17.37 **Mika Niikko ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nytten tämä keskustelu alkaa menemään sivuraiteille. (Välihuutoja)

Meillä varmasti suurin ongelma ei ole siinä, ettemmekö me saa näitä henkilöitä palautettua. Se ei ole varmasti se suurin ongelma, vaan suurin ongelma on siinä, että me emme tahdo palauttaa niitä henkilöitä, jotka eivät ole saaneet riittävän suurta tuomiota. Tämähän on kansalaisaloitteen ydin, että jos tuomio on mikä tahansa henkilöllä, joka ei nauti Suomessa kansalaisuutta, niin hänet palautetaan tai poistetaan maasta.

Mitä tulee sitten suomalaisten tekemiin rikoksiin, niin toki tästä keskusteltiin jo viime kautena, että onko meidän lainsäädäntömme liian löyhä, jos täällä eivät saa tuomiota toistuvasti vakavia rikoksia tehneet. Yleensä ne tuomiot ovat löyhiä mielestäni. Tämän johdosta tein viime kautena esimerkiksi lakialoitteen, jossa törkeisiin rikoksiin syyllistyneet eivät saisi automaattisesti minkään näköisiä lievennyksiä. Ensikertalaisuuspykälä on vanhanaikainen nyky-yhteiskunnassa, ja siitä voidaan aloittaa. Kiristetään lakeja sitten myös kaikkia Suomessa asuvia kohtaan näissä törkeissä rikoksissa.

Puhemies Maria Lohela: Muistutan arvon edustajia, että me puhumme nyt kuitenkin tästä kansalaisaloitteen sisällöstä. Tässä on vielä muutama pyydetty vastauspuheenvuoro.

17.38 **Pekka Haavisto vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Parviainen toi hyvin esiin mielestäni sen, että meillä on jo lainsäädännössä keinot rikoksentekijöiden karkottamiseen.

Olisin vain tuonut yhden kokemuksen tähän asiaan, jonka edustaja Niikko otti esille, sen, että on helppo karkottaa. Olin ministeriaikana tekemisissä tällaisen asian kanssa, jossa Suomessa henkirikoksen tehnyt henkilö haluttiin palauttaa ja pyrittiin palauttamaan, ja kysymys oli maasta, jossa on kuolemanrangaistus. Silloin tämän maan asianomaiset viranomaiset nostivat tämän esiin, että se on tämän henkilön todennäköinen kohtalo. Mitä teemme siinä tapauksessa? Kyllä meillä on tietty vastuu myöskin siitä, jos olemme lähtökohtaisesti ja ideologiamme mukaan kuolemanrangaistuksen vastustajia. Jos meistä jokainen ihmiselämä on arvokas siitä huolimatta, että on jopa syyllistynyt rikokseen, uskomme vaikkapa ihmisen parantumisen mahdollisuuteen, niin kuin omasta lähtökohdastamme teemme, niin meidän täytyy nämä asiat myöskin ottaa tässä huomioon.

17.39 **Timo Heinonen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Itse haluan uskoa, että tämän kansalaisaloitteen 54 000 allekirjoittajaa eivät ole — toivottavasti — edustaja Niikon linjoilla. Itse lähtökohtaisesti (Mika Niikon välihuuto) suhtaudun tähän aloitteeseen ja tämän henkeen ihan myönteisesti. Ja tässä aloitteessa itse asiassa on kohta, jossa myös tuodaan esille tuo ajatus, että ulkomaalaistenkin oikeusturvasta on huolehdittava, se on kirjoitettu tännekin. Tuntuu siltä, että edustaja Niikko nyt vetää tässä mutkat suoriksi ja itse asiassa tekee hallaa tälle sinänsä hyvälle tavoitteelle, että me voisimme nopeuttaa esimerkiksi näitä karkotuksia. Tässä vähän joutuu itsekin miettimään, että haluanko edes edustaja Niikon kanssa olla samaa mieltä ja kannattamassa tätä lakialoitetta, jos tämäntasoinen keskustelu jatkuu.

17.40 **Antti Kurvinen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Voin vakuuttaa, että en käytä tähän enää sitten vastauspuheenvuoroja — ei tarvitse hätäillä. Haluan nyt vielä kirkastaa useammallekin edustajalle täällä, mitä tarkoitin.

Me voimme uskoa mitä vain: me voimme uskoa, että sen maa A:n, joka on vaarallinen jollekin henkilölle, naapurit eivät haluaisi tällaista palautussopimusta tehdä. Mutta minä en nyt halua tämmöisestä uskonasiasta puhua vaan annan ikään kuin toimeksiannon meidän hallitukselle, että neuvoteltaisiin näitten tiettyjen naapurimaitten kanssa vaikka Lähi-idässä ja katsottaisiin, olisiko se mahdollista.

Olen edustaja Niikon kanssa samaa mieltä siitä, että tällaista henkilön säilöönottoa, hänen vapautensa rajoittamista, jos hän on vaarallinen, pitäisi selvittää. Ilmeisesti Norjassa on hieman tämäntyyppinen järjestelmä. Ja minusta me olemme edustaja Niikon kanssa vähän niin kuin samalla asialla, mutta minä yritän löytää tapoja näitten palautusten ja karkotusten toteuttamiseen meidän perustuslain kanssa sopusoinnussa ja meitä velvoittavien ihmisoikeussopimusten kanssa sopusoinnussa.

Puhemies Maria Lohela: Vielä vastauspuheenvuorot, edustajat Elo, Häkkänen ja Niikko.

17.41 **Simon Elo ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Olen tyytyväinen tähän keskusteluun. Miksi? Siksi, että kansalaisaloitteen kautta on tuotu eduskunnan keskusteltavaksi ja käsiteltäväksi asia, joka kansalaisia kiistämättä kiinnostaa ja herättää tunteita, herättää huolta.

Otan yhden esimerkin siitä, mikä minusta tässä on se ongelma ja se, mitä meidän pitää pohtia. Saksassa Sankt Johannin pienessä kylässä on nyt huomattu, että siellä on pakolaismajoituksessa tällainen Isis-johtaja, joka on todistetusti omassa maassaan tehnyt kidutusta, teettänyt kuolemantuomioita ja tehnyt sellaisia tekoja, joita ei voida missään tapauksessa hyväksyä. Ja sitten herää se kysymys, että saako tällainen henkilö jäädä Saksaan tuomion saaneena vankilaan vai karkotetaanko hänet.

Nämä ovat niitä vaikeita kysymyksiä, joita meidän pitää käydä. Hän on kuitenkin tehnyt niitä tekoja, joita me kaikki tässä vastustamme. Tämä kansalaisaloite on sen takia hyvin tärkeä tuoda tänne käsittelyyn ja asianmukaisesti hoitaa.

17.42 **Antti Häkkänen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kyllä tämä kysymys on varmaan kevään yksi suurimpia kansalaisten huolenaiheita. Vaikka lukumäärällisesti ei välttämättä puhuta rikostilastoissa valtavan suurista määristä, tämä on huolenaiheena ja myös moraalisesti yksi eduskunnan kärkipään kysymyksiä, kuinka tämä asia hoidetaan.

Samaan aikaan pitäisi pystyä muistamaan se, että Suomi pitää kiinni kaikista perustuslain oikeudenmukaisista oikeudenkäynneistä, tietyistä periaatteista rikosoikeusjärjestelmässä eli emme syyllisty itsekään tosiasiallisesti kidutukseen tai kuolemantuomioon liittyviin toimenpiteisiin. Mutta taas toisaalta meidän pitää tehostaa palautusjärjestelmää niin, että pystytään törkeisiin rikoksiin syyllistyneet ihmiset palauttamaan mahdollisimman tehokkaasti. Tässä tuleekin kyseeseen, että kuinka pystytään mahdollisimman tehokkaasti selvittämään, joutuuko ihminen siellä kotimaassaan ihan oikeasti tämmöisen uhan alle. Tämä tulee olemaan se iso kysymys todennäköisesti tuhansien ihmisten osalta jossain vaiheessa.

17.44 **Mika Niikko ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Väännetään nyt rautalangasta tämä asia uudelleen, edustaja Heinonen. Täällä on kansalaisaloite, joka käsittelee rikokseen syyllistyneiden ulkomaalaisten karkottamista. (Eduskunnasta: Kyllä!) Itse sanoin, että kannatan tätä kansalaisaloitetta. En ottanut kantaa kuolemantuomioon millään muotoa. En puhunut sanaakaan kuolemantuomion kannattamisesta tai siitä, millä tavalla he hoitavat asiansa omassa maassaan, jos henkilö karkotetaan.

Olen Suomen parlamentin edustaja ja edustan Suomen kansaa ja ajan Suomen kansalaisten etua. Mielestäni on aika häpeällistä ruveta tällä perusteella ikään kuin pesemään kätensä pois semmoisesta kansalaisaloitteesta, jota ei edes halua kannattaa, edustaja Heinonen.

Kysymys on siitä, että jos palautusjärjestelmää parannetaan, niin me voimme saada parempia tuloksia. Saksahan on juuri muuttamassa lakeja niin, että jos siellä peräti jopa uhkaillaan virkamiehiä, niin ollaan valmiita karkottamaan maasta pois. Siellä tulee hyvin tiukka lainsäädäntö ainakin niiden lehtitietojen mukaan, mitä olen lukenut. Tähän suuntaan koko Eurooppa on menossa. Jäämmekö me Suomessa tämmöiseen pehmeämpään linjaan siinä mielessä, että me emme uskalla mitään lakeja muuttaa?

Puhemies Maria Lohela: Vielä edustaja Elomaa ja sitten puhujalistaan.

17.45 **Ritva Elomaa ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Kurvinen otti esille kansalaisaloitteen tarpeellisuuden, ja siinä olen hänen kanssaan kyllä eri mieltä. Niikko puolusteli kansalaisaloitteen tarpeellisuutta, ja hän oli siinä oikeassa. Se on uusi tapa kansalaisten päästä esille ja ottaa asioita esille. Se on demokratiaa. On hyvä, että nämä kansalaisaloitteet käsitellään asiallisesti täällä eduskunnassa.

Tämä kyseessä oleva kansalaisaloite on todella tarpeellinen ja pääosin kyllä kannatettava.

Puhemies Maria Lohela: Sitten puhujalistaan.

17.46 **Timo Heinonen kok:** Arvoisa rouva puhemies! Hyvät edustajakollegat! (Ben Zyskowicz: Hyvä alku! — Naurua) Itse toivon, että tällaisestakin asiasta voidaan puhua asiallisesti, kiihkottomasti, ollaan sitten puolesta taikka vastaan. Totesin tuohon edellä puhuneen edustajan — en mainitse nimeä, niin ei tule vastauspuheenvuoroa — puheenvuoroon, viittasin siihen, että tämän kansalaisaloitteenkaan tekijät eivät ole edellä puhuneen puhujan kannalla, että kaikissa tapauksissa, (Mika Niikko: Tarkoitatko minua?) välittämättä siitä, vaikka kuolemantuomio tai kidutus odottaisi, heidät palautettaisiin. Tässä kansalaisaloitteessa kuitenkin on lause, joka viittaa siihen, että se ei olisi automaatio. Sen takia halusin irtaantua edellä puhuneen edustajan puheenvuorosta.

Lähtökohtana kannatan tätä kansalaisaloitteen periaatetta. Suomi on maa, Suomen pitää olla maa, mihin rikolliset eivät ole tervetulleita. Suomen pitää olla maa, missä ei raiskata. Sitä ei Suomessa hyväksytä. Viestin pitää olla selkeä tänne tuleville, kaikille tänne pyrkiville, että Suomi on maa, missä raiskausta ei hyväksytä. Viestin pitää olla minun mielestäni sama myös kantasuomalaisille raiskaustenkin suhteen, ja siksi olen tehnyt tässä salissa lakialoitteen, jossa raiskauksesta seuraisi aina ehdoton tuomio, ja se on lakivaliokunnan käsittelyssä. Toivon, että se sieltä vielä tänä keväänä eteenpäin saadaan.

Mitä sitten tulee rikokseen syyllistyneiden ulkomaalaisten karkottamiseen, niin jos rikos on tapahtunut kotimaassa eli lähtömaassa, karkotus on mahdollista. Mutta kyseenalaisia tilanteita syntyy vaikkapa Daesh-terroristijärjestön toimintaan osallistuneiden ihmisten keskuudessa, miten heidän kohdallaan toimitaan. Eli Daesh, siis Isil suomalaisessa mediassa.

Toisaalta sitten tilanteessa, missä ulkomaalainen — tai on sitten kyse ulkomaalaisesta turvapaikanhakijasta — raiskaa Suomessa, karkotus ei olekaan enää automaattisesti mahdollinen, jos rikos tapahtuu täällä, ja tuomio on silloin todennäköistä niin, että tuohon karkotukseen ei edetä.

Itse olen sitä mieltä, että kyllä ulos pitää jättää tilanteet, missä selkeästi voidaan osoittaa, että rikollista odottaa kuolemantuomio tai selkeä kidutus. Sellaiset tilanteet ovat niitä, missä minun mielestäni meidänkin pitää kyllä kunnioittaa ulkomaalaisten oikeusturvaa ja myös ulkomaalaisten oikeusturvasta tulee huolehtia. Ajatus siitä, että tuomio voitaisiin suorittaa omassa kotimaassa, on hyvä ja kannatettava, mutta niissä on myös tuo sama oikeusturvakysymys.

Arvoisa puhemies! Julkisuudessa on ollut tapaus, jossa Tuuli-tytön murhaaja on vapautumassa. Olen käynyt tämän tapauksen läpi oman lakialoitteeni yhteydessä hieman toisesta tulokulmasta, mutta nyt tulemme siihen, että meillä pitää olla varmuus karkotuksen varmistamisesta. Eli kun rikollinen on vapautumassa, meillä pitää olla varmuus tämäntyyppisten rikollisten kohdalla, että heidät varmuudella saadaan maasta pois. Tuuli-tytön

murha on ollut laajasti julkisuudessa, ja tämä kyseinen henkilö on syyllistynyt uusiin rikoksiin, julmiin rikoksiin, jopa lyhyillä vankilomillaan. Minun mielestäni sellaiselle ihmiselle ei ole sijaa Suomessa.

Aivan lopuksi valitusten käsittelyyn. Nykyinen hallitus on määrätietoisesti myös uudistanut näitä asioita ja hallitus on keventämässä tuomarien määrää. Jo ennen tätä nyt jo hallitsemattomaksikin kuvattua maahanmuuttotilannetta Euroopan unionin vapaa liikkuvuus lisäsi Suomeen tulevien ulkomaalaisten rikollistenkin määrää. Muutamia vuosia sitten Helsingin ulkomaalaispoliisin komisario Liisa Lintuluoto nosti tämän asian esille. Hän totesi, että karkotuspäätösten toimeenpanossa käy usein niin, että ne kestävät hyvin kauan, sillä päätöksistä valitetaan usein hallinto-oikeuteen eikä ihmistä voida karkottaa ennen kuin asia on hallinto-oikeudessa käsitelty. Lintuluoto totesi silloin, mitä itsekin kannatan, että meidän pitää miettiä vielä jonkinlaista muutosta tähän valitusoikeuteen. Jos henkilön valitusprosessi kestää vuoden, on mahdollista, että hän syyllistyy uusiin vakaviin rikoksiin, ehkä henkirikoksiin ja muihin rikoksiin, ja sen takia tässä asiassa pitää myös hallituksen toimia.

Loppuun kansalaisaloitteista yleisesti. Itse pidän kansalaisaloitejärjestelmää hyvänä ja kannatettavana, ja tälläkin kansalaisaloitteella on vankka suomalaisten tuki, mutta olen esittänyt myös sitä, että kansalaisaloitteen voisi niin sanotusti ei-allekirjoittaa. Meillä on syntymässä nyt eduskuntaan järjestelmä, missä kansalaisaloitteen vastakansalaisaloite on tulossa ja sen perään ehkä sitten taas uusi kansalaisaloite, ja tämä ei ole varmastikaan tämän järjestelmän tarkoitus. Silloin voisi olla hyvä, että kansalaisaloitteessa voisi olla myös ei-allekirjoitus, vaikka itse uskon, että peruslähtökohdiltaan tämän kansalaisaloitteen meistä valtaosa pystyy allekirjoittamaan.

Puhemies Maria Lohela: Seuraavaksi ministeri Orpo, enintään 5 minuuttia.

17.52 **Sisäministeri Petteri Orpo:** Arvoisa rouva puhemies! Hyvät edustajat! Halusin kuunnella tätä keskustelua, koska kyseessä on instituutio nimeltä kansalaisaloite. Silloin sen ensimmäinen foorumi on tämä sali, joka käy lähetekeskustelua. Hallituksen osalta mahdollisesti käynnistyy lainvalmisteluhankkeita, mutta ennen kaikkea mielestäni oleellista on tämä käytävä keskustelu, jossa tämäkin aloite on osoittanut tärkeytensä — ajankohtainen asia ja kansalaisten kannalta iso kysymys.

Tässä on mielestäni kaksi taustaa, miksi tämä aloite on täällä. Ensimmäinen on se, että nykyiset käytäntömme tuntuvat kovin monesta suomalaisesta maalaisjärjen vastaisilta, eli jos syyllistyy rikoksiin, sillä ei ole vaikutusta — suoraa vaikutusta, näyttävää vaikutusta — turvapaikkapäätökseen, tai toisaalta se ei vaikuta niin vahvasti kuin haluttaisiin siihen, että voidaan rikoksiin syyllistyneet karkottaa maasta. Toisaalta tämä aloite kertoo kansalaisten huolesta yleisestä turvallisuudesta. Meidän on ihan turha mennä karkuun sitä tosiasiaa, että suomalaiset kokevat laajamittaisen maahanmuuton myötä, että heidän turvallisuustilanteensa on heikentynyt. Siksi tämä aloite pitää ottaa vakavasti, ja siksi hallituksen on omalta osaltaan toimittava riippumatta siitä, miten tämä aloite itsessään eduskuntakäsittelyssä etenee.

Täytyy lähteä siitä tosiasiasta, että viranomaisten ja hallituksen — edelleen poliisin, rajanviranomaisten ja maahanmuuttoviranomaisten — tulee noudattaa lakia ja kansainvälisiä sopimuksia, joihin Suomi on sitoutunut. Meitä sitovat tässä koko ympäristössä kansainväliset sopimukset, EU-lainsäädäntö, kotimainen lainsäädäntö. Tämä on se kehikko,

jossa me toimimme. Jos ja kun haluamme — jatkuvasti tehdään muutoksia — niin meidän pitää arvioida se, mikä on Suomen hallituksen käsissä: kansallinen lainsäädäntömme, josta olemme jo hallitusohjelmaan kirjanneet, että me teemme siihen tiukennuksia tai nopeutamme törkeisiin rikoksiin syyllistyneiden poistamista maasta. Tämä asia on liikkeellä. Tätä lakia on vielä hallituksen turvapaikkapoliittisen toimenpideohjelman yhteydessä kiirehditty niin, että — se on vaikea hanke — me pyrimme siihen, että se on heti alkuvuodesta 17 eduskunnan käsittelyssä, ja lupaan selvittää, onko sitä mahdollista vielä tästäkin nopeuttaa.

Toinen foorumi, jolla mielestäni voidaan vaikuttaa meidän toimintaympäristöömme — ja uskoisin, että tasavallan presidenttikin tarkoitti nimenomaan sitä — on Euroopan unioni. Euroopan unioni luo niin laajoilta osin meidän säännösympäristömme, toimintaympäristömme, että myöskin Euroopan unionin pitää tässä muuttuneessa maailmantilanteessa miettiä tätä turvapaikka- ja maahanmuuttopolitiikan lainsäädäntökokonaisuutta ja olla myös valmis tekemään uudistuksia, jotka ovat välttämättömiä. Me olemme uudistamassa Dublin-järjestelmää. Siihen liittyy oma problematiikkansa, mutta se otsikko kertoo mielestäni sen, että meidän täytyy uudistaa turvapaikkajärjestelmäämme Euroopassa. Se ei toimi tällä hetkellä. Meidän täytyy miettiä meidän eurooppalaista lainsäädäntöämme, joka määrittelee ne prosessit, miten asioita käsitellään, kun olemme sen tilanteen edessä, että turvapaikanhakijoiden määrä Eurooppaan ja Suomeen on moninkertainen.

No, edelleen palaan kotimaahan. Se, mitä myöskin voimme tehdä ja olemme tehneet, on se, että jos turvapaikanhakija syyllistyy Suomessa rikoksiin, niin sillä on joka tapauksessa vaikutusta niin, että me voimme ottaa ja otamme tällaisen henkilön hakemuksen käsittelyyn nopeutetusti, niin sanotusti pinon pohjalta tai keskeltä päällimmäiseksi — etenkin siinä tapauksessa, että hakemus on ilmeisen perusteeton — niin että saadaan nopeasti ratkaisu tehtyä. Jos eivät täyty nämä kansainvälisen suojelun kriteerit, jolloin siis ainoastaan törkeä rikos voi vaikuttaa niin, että karkotetaan, silloin, jos on nämä alemmat suojelutarpeet, toissijainen suojelu tai humanitäärinen suojelu, näillä rikoksilla on jo heti vaikutusta ja ne voidaan silloin panna käytäntöön. Eli tämän me voimme tehdä.

Sitten meillä on tämä yleisen turvallisuuden kokonaisuus, jossa me työskentelemme. Minä haluaisin korostaa — myöskin edustaja Niikolle — että hallituspuolueet ovat yhteistuumin tehneet 80 kohdan ohjelman, jossa on paljon yleiseen turvallisuuteen liittyviä kysymyksiä, näihin asioihin liittyviä kysymyksiä, ja hallitus varmasti työskentelee koko ajan tässä yhdessä.

Ja viimeiseksi, jos puhemies sallii, sanoisin muutaman sanan vielä näistä luvuista, kun ne ovat olleet tänä päivänä syystä tai toisesta niin kovasti esillä. Eli kuinka moni todennäköisesti tulee Suomesta saamaan turvapaikan? Ensinnäkään me emme voi tietää kuin todennäköisyyden, koska tällä hetkellä ja tästä oikeasti eteenpäin, tulevina viikkoina, kuukausina, käsitellään sen suuren pääjoukon turvapaikkahakemuksia, joka on saapunut viime syksystä lähtien Suomeen. Me olemme sen jälkeen hallituksen toimesta kiristäneet kriteerejä, mutta ennen kaikkea kun Maahanmuuttovirasto on tehnyt nämä turvallisuusselvitykset Somaliassa, Afganistanissa, Irakissa, niin ne ovat käytännössä kiristäneet meidän kriteerejämme. Me tulemme vasta tulevina viikkoina, kuukausina päätöksenteon myötä oikeasti näkemään, miten ne vaikuttavat.

Ja jos katsotaan tämän päivän prosentit, me olemme viime vuoden alusta tähän päivään mennessä tulleiden käsiteltyjen turvapaikkahakemusten osalta tilanteessa, jossa myönteisiä päätöksiä on 24,5 prosenttia, 2 324, kielteisiä päätöksiä 1 500, perusteettomia eli pääasiassa Dublin-tapauksia 1 571 ja rauenneita 4 100. Jos lasketaan yhteen vain kielteiset ja

myönteiset, niin voidaan saada isoja prosenttilukuja myönteisten osalta. Jos katsomme koko määrän, niin prosentti on 24 myönteisissä. Näitä lukuja voi pyörittää, niistä voi löytää erilaisia totuuksia, mutta totuus on se, että lopulliset luvut siitä, kuinka moni Suomessa turvapaikan saa, me näemme, kun nämä yksilöllisesti on käsitelty. Kriteerit ovat tiukentuneet, enkä allekirjoita sitä, että meillä olisi paljon löysemmät kriteerit kuin muissa Pohjoismaissa tai Euroopassa. Mutta nämä ovat asioita, joista olemme todenneet hallituksen kesken, että me seuraamme niitä, vertaamme suomalaista maahanmuuttopolitiikkaa ja sen kriteereitä ja toimintamuotoja koko ajan eri maihin, ennen kaikkea muihin Pohjoismaihin, ja olemme päättäneet, että pidämme meidän politiikkamme ja kriteeristömme tällä tasolla. Eli toivon malttia tähän prosenttikeskusteluun.

Mitä vielä tulee tähän kansalaisaloitteeseen, niin haluan toistaa sen, että ymmärrän sen tarpeellisuuden nimenomaan siitä lähtökohdasta, että ihmiset ovat huolissaan yleisestä turvallisuudesta ja että tässä meidän käytännössämme on maalaisjärjen vastaisia piirteitä, mutta me korjaamme niitä koko ajan. Siksi me olemme tänne tulleet valituiksi.

Puhemies Maria Lohela: Nyt taitaa olla halua käydä debattia tässä, eli avataan se.

18.00 **Arto Satonen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On tietysti niin, että kun ihmisiä tulee tänne hakemaan turvaa ja monilla on siihen myös perusteltu syy, niin sitten, kun joku sellainen henkilö, joka on tullut hakemaan turvaa, syyllistyy rikokseen, sitä on aika vaikea käsittää, kun tänne on tultu turvaa hakemaan. Eli siinä mielessä ymmärtää sen, että turvallisuudentunteen osalta nämä asiat kansalaisia puhuttavat. Mutta minusta on erittäin johdonmukaisesti johdettu nyt sitä, mitä maahanmuuttopolitiikassa on tehty ja mikä näissä olosuhteissa on ollut mahdollista. Hallituksen tekemät linjaukset sisäministerin johdolla ovat olleet hyvin yksiselitteisiä. Me olemme seuranneet pohjoismaista kehitystä, ja me olemme johdonmukaisesti kantaneet vastuuta siitä tilanteesta, missä me olemme, ja toivon, että niin mennään myös jatkossa eteenpäin.

18.01 **Simon Elo ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Olen pitänyt sitä aina tervetulleena, että sisäministeri on suoraan sanonut, että todennäköisesti kaksi kolmasosaa, jopa ehkä enemmänkin näistä turvapaikanhakijoista, on niin sanotusti perusteettomia. Tosin se tarkoittaa sitä, että se asettaa tänä vuonna hallitukselle myös aika kovan tulosvastuun, jos näin voi sanoa. Kansalaiset sitten odottavat, että se, mitä sisäministeri, ja moni muukin tietysti, tältä osin on julkisuudessa sanonut, myös toteutuu.

Haluaisin kysyä sisäministeriltä vielä tähän liittyen kysymyksen. Kun Syyrian tilanne on tässä viime aikoina eskaloitunut — Turkin ja Syyrian rajalla odottaa noin 50 000 ihmistä pääsyä Turkkiin, nämä ihmiset ovat paenneet selvästi vainoa mutta todellakin ovat siellä rajalla vielä — kysyisin, miten Suomi on varautunut siihen, että Syyrian kiihtyvä sota lisää turvapaikanhakijavirtaa myös Suomeen, muistaen, että rikollistakin ainesta valitettavasti tämän virran mukana tulee.

18.02 **Joona Räsänen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitoksia ensinnäkin ministerille hyvin perustellusta puheenvuorosta. Mutta jos mennään takaisin tähän itse kansalaisaloitteeseen, niin meillähän on jo nyt lainsäädännössä hyvin laajat valtuudet siihen, miten näitä ihmisiä, jotka ovat täällä rikoksiin syyllistyneet, voidaan sitten karkottaa. Se suurempi ongelma käsittääkseni liittyy nimenomaan tähän karkotusprosessiin, ja sii-

henhän ministeri viittasikin, että millä tavalla tätä karkotusprosessia saataisiin tehostettua, kun tämä itse prosessi kestää muistaakseni keskimäärin 3 vuotta. Millä tätä saataisiin nopeutettua? Tästä olisinkin pyytänyt, että ministeri vähän enemmän avaisi tätä konkretiaa, sitä, mitä siellä ollaan tekemässä. Käsittääkseni oikeusministeriöstä on tulossa tähän jotain uusia avauksia, mutta tämä olisi syytä käydä läpi, koska se varmasti jo antaisi sitä luottamusta kansalaistenkin keskuudessa siihen, että näihin prosesseihin kun lähdetään, ne tutkitaan nopeasti ja sen jälkeen sitten tehdään mahdolliset päätökset siitä, karkotetaanko vai ei.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Muutama vastauspuheenvuoro vielä, ja sen jälkeen ministeri vastaa.

18.03 **Pekka Haavisto vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos ministerin puheenvuorosta, joka otti esille tätä vähän laajempaa kehystä, mitä Euroopan unioni on tekemässä. Tietysti tärkeintä on, että saamme siellä kriisialueella, Syyriassa, Somaliassa, kriisit päättymään, ja siihen voimme vaikuttaa. Toinen on se, että saamme näiden kauttakulkumaiden tilanteen rauhoittumaan: tuemme Turkkia ja pyrimme saamaan Libyassa aikaan tilanteen, jolloin Libya ei olisi tämmöinen kauttakulkumaa enää. Mutta silloin huomio kiinnittyy näihin ensimmäisiin vastaanottajamaihin Euroopassa, Kreikkaan ja Italiaan, ja huomasin, että komissio oli kovistellut myöskin Kreikkaa siitä, että sormenjälkien ottaminen, henkilöiden tunnistaminen pitäisi siellä saada vielä nykyistä tehokkaammaksi. Kysymykseni on: Kuinka paljon voimme Euroopan unionin puitteissa lisätä tätä ensimmäisen vastaanottajamaan tehokkuutta näissä, että sieltä ei tulisi ihmisiä tunnistamatta lävitse? Silloin saisimme tietysti sotarikolliset ja muutkin rikolliset siellä jo kiinni ja saisimme tämän eurooppalaisen järjestelmän toimimaan järkevästi. Nyt tavallaan ihmisiä tulee tunnistamatta myöskin tänne pohjoiseen.

18.04 **Ben Zyskowicz kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ministeri lupasi sujuvoittaa ja nopeuttaa näitä karkottamisia. Olen tarjonnut konkreettista ehdotusta aikaisemmin oikeusministerille, ja nyt uudistan tarjoukseni myös sisäministerille. Nykysysteemissä poliisi virkavastuulla tekee Maahanmuuttovirastolle ehdotuksen rikokseen syyllistyneen ulkomaalaisen karkottamisesta. Maahanmuuttovirasto virkavastuulla tekee karkottamispäätöksen. Sen jälkeen tällä ulkomaalaisella on oikeus valittaa Maahanmuuttoviraston päätöksestä hallinto-oikeuteen, niin kuin asiaan kuuluukin. Mutta sen jälkeen vielä on mahdollisuus valitusluvan kautta päästä korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Tämä porras on täysin tarpeeton. Vaikka sanotaan, että "niin niin, mutta se vaatii valitusluvan", niin myös sen valitusluvan käsittely siellä korkeimmassa hallinto-oikeudessa vaatii asiaan paneutumista ja vie näiden tuomareiden aikaa ja tarmoa. Toisin sanoen: valituskielto hallinto-oikeudesta eteenpäin olisi nyt konkreettinen ja nopeasti tehtävissä oleva ratkaisu. Esitys voitaisiin antaa jo kuukauden päästä.

18.06 **Li Andersson vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Mielestäni edustaja Elo kiinnitti huomiota erittäin tärkeään asiaan tässä äsken puheenvuorossaan, eli tämä konflikti ja kriisi Syyriassa ei vielä ole ohi, eli suojelun ja avun tarpeessa olevien ihmisten määrä ei ole vähenemään päin, vaan on edelleen valtava joukko ihmisiä, jotka ovat kansainvälisen suojelun tarpeessa. Miten me olemme varautuneet tähän? Miten me aiomme

näiden ihmisten kansainvälisen suojelun tarpeesta huolehtia? Tässä on käyty paljon keskustelua suomalaisten kansalaisten oikeustajusta, ja minä olen ainakin itse huomannut, että kansalaiset usein ottavat yhteyttä juuri siitä syystä, että haluavat auttaa hädässä olevia naisia ja lapsia ennen kaikkea. Nyt hallitus tulee esittämään muun muassa perheenyhdistämiskriteerien tiukentamista, joka tulee siis vaikeuttamaan juurikin hädässä olevien naisten ja lasten pääsemistä turvaan tänne. Mikä on ministerin näkemys tästä?

18.07 **Ari Jalonen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä on todellakin tämä realiteetti, että rauha ei ole saapunut tuolle alueelle ja tuskin hetkeen saapuukaan, joten tämä vallitseva tilanne Suomessa jatkuu, ja vaikka hallitus tekee sinänsä lähtökohtaisesti oikeita asioita, niin tämä on, voisiko sanoa, tuskaisen hidasta, ja tämä kansalaisaloite on oikeastaan merkki siitä, että kansa haluaa tehokkaampia toimenpiteitä. Kysyisin: mitä toimenpiteitä hallitus aikoo tehdä tiukentaakseen tätä tilannetta ja nopeuttaakseen tätä tilannetta esimerkiksi Zyskowiczin esittämällä tavalla?

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ja vielä edustajat Tolvanen ja Hongisto ja sen jälkeen ministerin puheenvuoro, ja sitten jatkamme keskustelua. Nyt edustaja Tolvanen.

18.08 **Kari Tolvanen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Palaan takaisin tähän kansalaisaloitteeseen. Kansalaisaloitehan on arvokas systeemi, jonka olemme luoneet tänne, ja sitä pitää kunnioittaa, ja näillä ihmisillä, jotka tämän aloitteen ovat tehneet, on ollut huoli.

Haluan kiittää heti alkuun, että ministeri oikaisi noita lukuja, joita nyt on julkisuuteen tänään levinnyt, että saadaan oikeat todennäköisyysluvut. Mutta haluan kiittää ministeriä myös siitä, että hän on ryhtynyt hallitusohjelman mukaisiin toimenpiteisiin vakavaan tai toistuvasti rikokseen syyllistyneen sekä yhteiskunnalle turvallisuuden vaarantavan henkilön, ei-suomalaisen, ei- Suomen kansalaisen, poistamiseksi maasta, että hallitukselta tulee esitys, kiitän siitä. Näitä prosesseja tiedän oikeusministeriössä nopeutettavan, se on hieno juttu.

Mutta kysyisin nyt näistä takaisinottosopimuksista. Onko teillä tietoa — tietysti se on enemmän ulkoministerin tehtävää — että kun on tiettyjä maita, jotka eivät rikoksentekijää, oikeudessa tuomittua rikoksentekijää, suostu ottamaan takaisin, ovatko nämä neuvottelut edenneet tiettyjen maiden kanssa?

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Edustajat, pyrin antamaan vastauspuheenvuoron tietystikin, jos on kysymys valiokunnan puheenjohtajasta tai jaoston puheenjohtajasta, mahdollisuuksien mukaan aina priorisoiden häntä. Jos taas samasta eduskuntaryhmästä tulee useampia pyyntöjä, pyrin näille pyynnöille antamaan tilan suurin piirtein siinä järjestyksessä, missä ne pyynnöt on tehty. Tätä periaatetta pyrin tässä noudattamaan. — Edustaja Hongisto, teillä vastauspuheenvuoro.

18.09 **Reijo Hongisto ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Jatkan edustaja Tolvasen käyttämällä linjalla ja haluan kiittää hallitusta ja erityisesti ministeri Orpoa siitä, että hallitus on näin nopeasti ja ketterästi reagoinut tähän turvapaikanhakijoilla ilmenevään ongelmaan, että jos turvapaikkaa hakeva henkilö syyllistyy Suomessa oikeudenvas-

taiseen tekoon tai jopa rikokseen, niin tämä hakemus otetaan sieltä, on se sitten pakan alapuolella, keskellä tai missä tahansa, nopeutettuun käsittelyyn ja tarkastellaan se nopeutetusti, ja mikäli niin sanotusti eväitä on, niin henkilö palautetaan siihen maahan, josta hän on Suomeen tullut. Tämä toimii, uskallan sanoa, yleisestävänä periaatteena, että henkilöt näkevät näin, että Suomessa on noudatettava Suomen lakeja, jos aikoo Suomessa yleensä saada tämän asiansa asianmukaisesti käsiteltyä. Hallitukselta erinomaisen hyvin toimittu. — Kiitoksia.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Nyt ministeri Orpo. Käykö paikan päältä, pari minuuttia?

18.10 **Sisäministeri Petteri Orpo** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos. Tässä ehkä osa kysymyksistä meni jo kansalaisaloitteesta sivuun, mutta vastaan joka tapauksessa niin paljon kuin ehdin. Siis vielä kerran: tämä noin kaksi kolmasosaa ei ole minun keksimäni luku, se on Maahanmuuttoviraston arvio sen perusteella, miten ennen on tehty päätöksiä ja miten he arvioivat tulevaisuudessa olevan. Ja kuten sanoin, niin sen, mihin tämä sitten muodostuu, me näemme, kun hakemukset yksilöllisesti on käsitelty.

Syyrian tilanne on järkyttävä. 600 000 ihmisen on arvioitu joutuneen jättämään pommitusten ja sodan kiihtymisen vuoksi kotinsa ja pyrkivän Turkkiin, jossa on entuudestaan 2,5 miljoonaa pakolaista leireillä, Libanonissa ja Jordaniassa yli 2 miljoonaa yhteensä. On selvää, että paine on huikea Eurooppaan.

Se, mitä nyt tehdään — siis nyt ei kannata niinkään tuijottaa kotimaisia toimia ensisijaisesti, vaan sitä, mitä Eurooppa voi tehdä, ratkoa kriisejä ja auttaa ihmisiä lähtöalueella. Sitten kolme asiaa: Turkin sopimus, Kreikan rajavalvonta ja ehkä katse myöskin tuonne Makedonian rajalle tällä hetkellä. Turkin kanssa EU neuvottelee 3 miljardin tukiohjelmasta vastineena sille, että Turkki rajoittaa pakolaisten virtaa Kreikkaan. Tässä on ollut puhetta myöskin Nato-joukkojen käytöstä, mutta siinä keskustelussa Suomi ei ole osallinen. Kreikan on pakko laittaa tämä valvontansa, siis rekisteröintinsä, kuntoon. Siellä ovat nyt joulusta lähtien olleet, joulukuusta lähtien, eurooppalaiset toimijat mukana, Frontexin joukot, EASOn asiantuntijat, ja sitä laitetaan kovalla kyydillä kuntoon. Samoin tämä kolmas, johon pyydän kiinnittämään huomiota ja kannattaa kiinnittää huomiota: Makedonian raja, jossa valvontaa tehostetaan merkittävällä tavalla. Kyseessä on Schengen-ulkoraja Euroopan näkökulmasta. Tämä tulee tarkoittamaan sitä, että Kreikkaan jää enemmän ja enemmän ihmisiä, mikä tulee tarkoittamaan sitä, että Euroopan unionin sisäisten siirtojen ohjelman toteuttamiselle, joka on jo päätetty, jota ei ole pantu toimeen, tulee tosi kovia paineita.

Mutta edelleen, edustaja Zyskowiczin esitys on juuri sen suuntainen, mitä lakiuudistuksella haetaan, ja palataan siihen, kun meidän asiantuntijamme saavat sitä tehtyä.

Edustaja Anderssonille: perheenyhdistämisessä edetään hallitusohjelman määrittelemällä tavalla. Toimeentulokriteeri on se keskeinen elementti, joka siinä lakiuudistuksessa tulee olemaan. Se on tällä hetkellä lausuntokierroksella. Siihen palaamme.

Takaisinottosopimuksesta vielä, arvoisa puhemies: Neuvotteluja käydään tiiviisti Irakin kanssa nyt ennen kaikkea, koska se on avain. Toimimme suoraan kahdenvälisesti, ulkoministeriö—sisäministeriö-yhteistyöllä, mutta sen lisäksi me pyrimme enemmän ja enemmän toimimaan Euroopan unionin kautta, koska jos Euroopan unioni on neuvottelukumppani ja neuvotellaan, silloin paine on paljon kovempi ja silloin me pääsemme yhdenmuka-

isiin käytäntöihin, ja jos jollakin maalla on jo takaisinottosopimus esimerkiksi Irakin kanssa, niin me voisimme hyötyä sitä kautta, saada sopimukset, jotta myöskin nämä pakolla palautukset onnistuisivat. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ja vielä jatkamme vähän aikaa vastauspuheenvuoroja.

18.14 **Timo Heinonen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Mielenkiintoista, kun katsoo tätä kansalaisaloitetta ja sen graafeja, miten nämä 54 000 nimeä tähän ovat tulleet: nämä on kerätty 5.11.2014 ja 5.5.2015 välisenä aikana eli ennen tätä pakolaiskriisiä. Kuinkakohan paljon tässä nyt olisikaan allekirjoituksia, jos tätä tänä päivänä tehtäisiin? Mutta tämä kuvaa hyvin kuitenkin sitä, että tällainen turvattomuuden tunne on lisääntynyt merkittävällä tavalla Suomessa ja tämä maa ei saa olla turvapaikka rikollisille. Mutta viestin — niin kuin tämä kansalaisaloitteen kerääminenkin on — pitää olla myös selkeä kaikille muille, ulkomaalaisillekin tänne tuleville, että tänne ei tulla tekemään rikoksia ja täällä ei voida silloin olla. Itse toivon, että myös sisäministeri on aktiivinen poliisimiesten määrässä nyt tässä tilanteessa. Se on meillä huoli tuolla maakunnissa, että arjessa poliisi ei näy, ja se lisää myös osaltaan tätä turvattomuuden tunnetta.

18.15 **Mika Niikko ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitosta pitää antaa silloin, kun on kiitoksen paikka, ja ministeri on kyllä tehnyt kovasti työtä näiden asioitten korjaamiseksi, ja hyvä niin. Esimerkiksi tämä 80 kohdan maahanmuutto-ohjelma on erittäin hyvä toimenpide siihen, että saadaan jonkunnäköinen roti tähän toimintaan. Lisäksi tämä nopeutus törkeisiin rikoksiin syyllistyneiden karkottamiseksi maasta on erittäin hyvä toimenpide. Kysynkin ministeriltä: Riittääkö se ilman tätä kansalaisaloitetta? Kuten mainitsitte itsekin, tarvitsee olla vähintään vuoden mittainen vankeusrangaistus, jotta voidaan karkottaa, mikäli ne turvapaikkaedellytykset täyttyvät. Ja mitä tulee näihin prosenttilukuihin, joista puhuttiin, — kuten ne luvut, jotka mainitsitte, ministeri — niin niistä käsitellyistä 60 prosenttia on saanut myönteisen päätöksen. Näitä rauenneita ja Dublinin sopimuksia, joita ei käsitelty lainkaan, kuten mainitsitte, oli 5 600. Niiden prosessiahan ei ole viety päätökseen. Elikkä nytten nämä luvut, joista minä puhun, ovat Migrin sivuilla olevia käsiteltyjä päätöksiä. Elikkä kielteisiä päätöksiä, kuten mainitsin, oli 1 500 (Puhemies koputtaa) ja myönteisiä 2 300 tähän mennessä. Ja siitäkin se 60 prosenttia tulee eikä pelkästään viime vuoden luvuista.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: No niin, jospa ministeri vastaa tähän heti. Minuutti paikalta.

18.16 **Sisäministeri Petteri Orpo** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vastaan tähän, koska pitää käydä hetki muualla. Siis voi myöskin olettaa, että niiden 4 000:n sisällä, jotka ovat rauenneita, on paljon sellaisia henkilöitä, jotka ovat tienneet, että he eivät olisi tulleet saamaan turvapaikkaa, ja siksi he ovat lähteneet. En kiistä sitä, minkä sanoitte, mutta edelleen viestini on se, että lopulliset luvut me tiedämme vasta, kun nämä käsittelyt nyt menevät. Kriteerejä on tiukennettu, ja jokainen saa edelleenkin yksilöllisen käsittelyn, eli ei voi ennustaa. (Puhemies koputtaa) Nyt me alamme näkemään, kun tämä suuri syksyllä saapunut joukko on käsittelyssä, että mihin nämä asettuvat.

18.17 **Hannu Hoskonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Aivan kuten ministeri Orpo aivan oivallisesti äsken kuvasi, tilanne Syyriassa ja siinä lähialueillahan on tällä hetkellä aivan kammottava. Euroopan unionilla pitää olla yhteistä voimaa siihen, että pyritään tilannetta rauhoittamaan kaikin keinoin ja estämään se inhimillisen katastrofin synty, mikä parhaillaan siellä niillä alueilla on jo tapahtunut ja pahenee joka päivä. Siinä tarvitaan Euroopan unionin yhteistä voimaa. Mutta sitten taas näillä alueilla, niin kuin Suomessa, tänne on tullut paljon ihmisiä, jotka ovat hakeneet täältä turvapaikkaa, ja kuten tasavallan presidentti Sauli Niinistö hyvin totesi omissa puheenvuoroissaan ja kannanotoissaan, osa niistä ihmisistä on varmaan tullut ihan aidon hädänkin takia, osa ehkä paremman elämän toivossa. Mutta näitä varten meidän tulee luoda semmoinen järjestelmä, jossa pystymme erottelemaan ne, joilla on todella hätä — ja sitten ne turvapaikkakäsittelyt, jotka johtavat palautuksiin, pitää hoitaa jämäkästi ja tyylikkäästi.

Haluan kiittää edustaja Ben Zyskowiczia erinomaisesta puheenvuorostaan ja analyysistään, miten tämä homma tulee hoitaa. Siinä puheenvuorossa hän hyvin linjasi sen, miten tämä tulisi hoitaa: ei turhaa byrokratiaa (Puhemies koputtaa) vaan järkeviä päätöksiä.

18.18 **Veera Ruoho ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minä huomautan ensinnäkin, että kun puhutaan maasta karkottamisesta, siihen kuuluu käytännössä monia muitakin ulkomaalaisia kuin pelkästään näitä tp-hakijoina tänne saapuneita. Helsingin poliisilaitoskin on kyllä käytännössä karkottanut jos johonkin maailman kolkkaan henkilöitä ja todellakin eri taustoin, eri motiivein ja perustein tänne saapuneita.

Sitten, viitaten taas tähän kansalaisaloitteen tahtoon saada lievemmistäkin rikoksista karkotuspäätös, mihin tuossa edustaja Niikkokin viittasi, haluan sanoa sen, että tämä lainsäädännön mahdollistama karkottamisuhka on ulkomaalaiselle suurempi pelote kuin se itse rikoksesta tullut tuomio. Ja tämäkin näin ihan käytännön kokemuksena.

18.19 **Antti Häkkänen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä ministeri Petteri Orpo äsken hyvin kuvasi niitä laajoja toimenpiteitä, joita hallitus on jo tekemässä tämän kansalaisaloitteen esittämän huolen johdosta. Tietysti Euroopassa ja vähän maailmallakin on kohdattu nyt ennennäkemättömiä kriisejä turvallisuuteen liittyen samaan aikaan. Pakolaiskriisi, terrorismi ja monet muut ovat tulleet myös monien suomalaisten mieleen, ja samaan aikaan Suomessa kansalaisten huoli on herännyt ihan arjen turvallisuuden kysymyksissä. Nyt edellytetäänkin sitä, että hallitus ja eduskunta kääntävät kaikki ne kivet myös tässä asiassa, joilla voidaan tehostaa näihin rikoksiin syyllistyneiden palauttamista kuitenkaan loukkaamatta tiettyjä kansainvälisiä velvoitteita. Tässä olisi nyt hyvä, että hallitus myös kääntäisi kaikki nämä kivet yhdessä muiden EU-maitten kanssa, jotka ovat samassa liemessä vakaviin rikoksiin syyllistyneiden kanssa.

18.20 **Vesa-Matti Saarakkala ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Mielestäni tämä kansalaisaloite on tärkeä ja tarpeellinen, ja se on ennen kaikkea mielestäni hätähuuto sen puolesta, että meillä tulisi kiristää suomalaista kriminaalipolitiikkaa. Kun täällä on paljon puhuttu siitä, että tässä on ehkä ihmisoikeusongelmia ja niinpäin pois tämän kansalaisaloitteen eteenpäinviemisessä siltä pohjalta, mitä on vaadittu, niin toisaalta, jos näin on, pitäisi sitten samalla todeta, että mitä me voimme tehdä. Me voimme esimerkiksi kiristää meidän ensikertalaisuuslainsäädäntöä. Rikoksentekijähän pääsee tänä päivänä puolella: käytännössä istuu puolet tuomiostaan, jos on ensikertalainen. Ja ensikertalainen voi

Suomessa olla aina uudestaan ja uudestaan kolmen vuoden välein. Näin olisivat paljon uskottavampia nämä argumentit tätä kansalaisaloitetta vastaan, mikäli vastaavasti sitten näissä, missä voidaan tehdä kiristyksiä varmuudella, tehtäisiin niitä kiristyksiä.

Mitä sitten tulee ihmisoikeuksiin, niin meillä on tänään käsittelyssä oma lakialoitteeni alle 18-vuotiaitten ympärileikkausten kieltämiseksi. Toivon, että kaikki (Puhemies koputtaa) ihmisoikeuksia peräänkuuluttavat osallistuvat siihen keskusteluun myös.

18.21 **Joona Räsänen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä todella kun puhutaan nyt näistä karkotuksista ja palautuksista ja täällä on toivottu vähän leveämpiä hartioita, että koko Euroopan laajuisesti näitä hoidettaisiin, liittyen siihen neuvotteluprosessiin, miten näitä palautussopimuksia saadaan sitten solmittua eri maiden kanssa, mutta myös siihen, että sitten kun ihan konkreettisesti näitä palautuksia tehdään — koska jokainen varmasti myös ymmärtää, että henkilön palauttaminen Suomesta minnepäin maailmaa tahansa ei ole kovinkaan halpaa ja se vaatii resursseja esimerkiksi poliisilta — niin olisikin järkevää nyt, että tätä katsottaisiin Euroopan laajuisesti vähän laajemmilla hartioilla ja esimerkiksi Frontexin toimesta sitten keskitetysti näitä palautuksia eri puolilta Eurooppaa tehtäisiin, niin kuin nyt on ollut aikomus. Toivoisin, että hallitus veisi tätä eteenpäin EU-pöydissä, jotta näihin palautuksiin saataisiin vähän parempi koordinaatio kuin tällä hetkellä ja saataisiin tähän yhteiset hartiat, millä näitä sitten pystytään tekemään.

18.22 **Lea Mäkipää ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Haluaisin antaa lievät kiitokset tälle hallituksen turvapaikkavisiolle. Se on ihan myönteinen.

Mitä tulee tähän kansalaisaloitteeseen, niin kyllä tässä varmaan vähän hiomista on. Täällä sanotaan, että karkotettaisiin vankeusrangaistuksen pituudesta riippumatta. Tässä yhteydessä kyllä esittäisin, että edustaja Tavio on mielestäni tehnyt hyvän lakialoitteen: jos ulkomaalainen tuomitaan kahden vuoden tai pidempään vankeusrangaistukseen, karkotus tapahtuisi nykyisen oikeusprosessin ensimmäisessä vaiheessa, eli tämä on hirmuisen selkeä. Eli nämä valitukset, mitä täällä on sanottu, ovat kohtuuttoman pitkiä, ja jos ajatellaan valtiontaloudellista tilannetta, niin tässähän säästyisi eri oikeusistunnoista huomattavasti rahaa. Olisin tätä kysynyt sisäministeriltä. Minun mielestäni tämä ei ole poikkiteloin hallituksen suunnitelmia (Puhemies koputtaa) vastaan, elikkä se on yksi semmoinen konkreettinen esitys.

18.23 **Li Andersson vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun täällä ministeri Orpo esitteli tätä hallituksen keinovalikoimaa, niin hän myöskin painotti Kreikassa ja Makedoniassa tapahtuvan rajavalvonnan tiukentamisen merkitystä keinona vähentää Eurooppaan kohdistuvaa painetta. Tämän ratkaisumallin ongelmahan on vain se, että silloin tämä paine kasvaa juurikin näillä lähialueilla ja Turkissa. Ja kuten on moneen otteeseen todettu tässä keskustelussa, olosuhteet näillä leireillä ovat jo tällä hetkellä erittäin epäinhimilliset. Eli tämä ihmisten paine siirtyä eteenpäin Eurooppaan tulee kyllä säilymään niin kauan, kun nämä olosuhteet ovat niin heikolla tolalla kuin millä ne näillä lähialueilla ovat.

Toivoisin, että niin Suomessa kuin Euroopan tasolla, kun käydään tätä keskustelua rajavalvonnasta, samanaikaisesti myöskin esitettäisiin niitä keinoja, joilla esimerkiksi Suomi ja EU haluavat edistää näiden olosuhteiden parantamista pakolaisleireillä, esimerkiksi UNHCR:n tai EU:n kautta. (Ben Zyskowicz: Näin tehdään koko ajan!) — Eikä tehdä.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Vielä kolme pyydettyä vastauspuheenvuoroa, enempää niitä ei näytä olevan. — Nyt tulee neljäs. — Eli edustaja Elomaa.

18.24 **Ritva Elomaa ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ministerin puheessa tuli esille se, että rikokseen syyllistyneen turvapaikanhakijan hakemus tullaan käsittelemään nopeutetusti, ja se on hyvä asia. Tämä kansalaisaloite on syntynyt kansalaisten huolesta oman turvallisuutensa puolesta, joten aloite on otettava todella vakavasti ja karkottamislakia olisi tiukennettava ja tarkennettava. Rikosten ennaltaehkäisyyn on pyrittävä entistä voimakkaammin. Myös maahamme tuleville pakolaisille ja turvapaikanhakijoille olisi annettava tarpeellinen info käytännöistä, säännöistä, laeista, joiden piirissä kaikilla kansalaisillamme on velvollisuus toimia. Varmaan sitä infoa jo annetaankin, ja jos ministeri olisi tässä, olisin kysynyt häneltä, kuinka se konkreettisesti tällä hetkellä tapahtuu.

18.25 **Laura Huhtasaari ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä aloite on erittäin tervetullut, ja tähän tulee tarttua. Tämä on viesti kansalta, ja kansan tahtoahan me eduskunnassa toteutamme. Perussuomalaisten kansanedustaja Ville Tavio on tehnyt lakialoitteen karkotusautomaatista, elikkä jos ulkomaalainen syyllistyy törkeään rikokseen ja ulkomaalainen tuomitaan kahden vuoden tai pidempään vankeusrangaistukseen, hänet määrätään automaattisesti myös silloin karkotettavaksi elikkä rikostuomio kärsitään ensin ja sen jälkeen poliisi saa ottaa ulkomaalaisen suoraan vankilasta kotimaahansa. Tässä tuli esille, että karkotusprosessi on tällä hetkellä moniportainen, mutta edustaja Tavion lakialoitteessa prosessi olisi nopeampi, tehokkaampi ja toisi säästöjä. Tämä sopii hyvin hallitusohjelman henkeen ja tämän kansalaisaloitteen henkeen, ja tätä tulee viedä eteenpäin.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Vielä edustajat Niikko ja Zyskowicz, ensin Niikko.

18.26 **Mika Niikko ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tämä kansalaisaloite on ajankohtainen, koska tätä pakolaiskriisiä emme pysty ratkaisemaan vielä varmasti pitkään aikaan. Kaikki riippuu siitä, mihin suuntaan Eurooppa menee yhteisissä ulkorajavalvonnan päätöksissä. Sen tähden on tärkeää myös Suomen jossain vaiheessa tarkastella omaa suhtautumistaan kansainvälisiin sopimuksiin, jos ei tähän millään tavalla muuten tule loppua. Tältä näkökannalta kansalaisaloite täytyy ottaa vakavasti.

Arvoisa puhemies! Olisin halunnut vielä tämän huolen nostaa esille, mikä Maahanmuuttovirastosta tulee. Hehän joutuvat noudattamaan niitä olemassa olevia lakeja ja kansainvälisiä sopimuksia. Meillä on kuitenkin perustuslakia myöten sekä korkeimman hallintooikeuden ennakkopäätösten esimerkit antamassa raamia heille, miten he hakemukset käsittelevät. Heitä ei voida syyttää siitä, missä määrin ihmiset saavat myönteisen tai kielteisen turvapaikkapäätöksen. Tässä mielessä lainsäätäjä on avainasemassa. Meidän tulee tehdä sellainen selkeä lainsäädäntö, joka on oikeudenmukainen erityisesti niitä kohtaan, jotka aidosti hätää kärsivät ja turvaa tarvitsevat, mutta muita kohtaan (Puhemies koputtaa) olisimme ripeämpiä.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Viimeinen vastauspuheenvuoro, edustaja Zyskowicz.

18.28 **Ben Zyskowicz kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Edustaja Andersson puheenvuorossaan antoi ymmärtää, että Suomi ja Euroopan unioni keskittyvät vain estämään turvapaikanhakijoiden saapumisen Turkin kautta Eurooppaan sen sijaan, että keskittyisivät auttamaan olosuhteita Turkin pakolaisleireillä. Edustaja Anderssonin väite on täysin perusteeton. Euroopan unioni ja Suomi Euroopan unionin jäsenenä toimii juuri sen puolesta, että Turkissa olevien pakolaisleirien tilaa kohennettaisiin, lapset pääsisivät kouluun, aikuiset saisivat terveydenhuoltoa. Euroopan unioni on varannut tähän 3 miljardia euroa. Tämän tarkoituksena on juuri se, että ihmiset voisivat olla paossa lähellä kotimaataan, jolloin palautuminen sinne on mahdollisempaa. Niille, jotka haluaisivat hakea turvapaikkaa kauempaa Euroopasta, se mahdollistettaisiin, ja silloin he voisivat tulla laillisia reittejä sen sijaan, että henkensä kaupalla turvautuvat näihin ihmissalakuljettajiin.

18.29 **Li Andersson vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On selvää, että ei olla tehty tarpeeksi. Koko ajan tulee uutiskuvia siitä, minkälaisia ne olosuhteet ovat leireillä tällä hetkellä. Ja ne panostukset, mitä tähän asti on tehty, ovat selvästi olleet riittämättömällä tasolla.

Sen lisäksi, en tiedä, mitä edustaja Zyskowicz on mieltä Turkin nykyisen hallinnon toimenpiteistä ja politiikasta, mitä Turkkiin tulee, siitä, miten se kohtelee esimerkiksi vähemmistöä, kurdivähemmistöä, ja niistä ihmisoikeusloukkauksista, mistä sieltä on kuultu. Eikö olisi ollut järkevämpää, että EU olisi pyrkinyt kanavoimaan tämän rahan nimenomaan UNHCR:n eli YK:n järjestön kautta, sen sijaan, että lähdetään tekemään sopimuksia Turkin nykyisen hallinnon kanssa, ottaen huomioon ne ihmisoikeusloukkaukset, johon tämä hallituskin on kytköksissä?

18.30 **Ben Zyskowicz kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Myönnän mielelläni, että ei ole tehty tarpeeksi. Harvoin on tehty tarpeeksi. Mutta Euroopan unionin yhteistyö Turkin kanssa ei sulje pois yhteistyötä myös UNHCR:n ja muiden pakolaisjärjestöjen kanssa. Käsitykseni mukaan Euroopan unioni suuntaa osan taloudellisesta tuestaan pakolaisten hyväksi näillä leireillä juuri näiden kansainvälisten pakolaisjärjestöjen ja myös YK:n pakolaisjärjestön kautta.

Se, miten Turkin hallitus suhtautuu omaan kurdivähemmistöönsä ja rikkoo sen ihmisoikeuksia, ei mielestäni millään tavoin perustele sitä, ettemmekö me voi ja etteikö meidän pidä tehdä Turkin kanssa yhteistyötä, jotta voisimme parantaa Turkin pakolaisleireillä olevien pakolaisten asemaa. Ja kuten sanoin, samanaikaisesti meidän pitää avata mahdollisuus sille, että ne, jotka haluavat hakea turvapaikkaa Euroopasta, voivat sen tehdä. Ja tämä, kuten on kerrottu, merkitsee myös Suomen oman pakolaiskiintiön tarkastelua, kunhan näin pitkälle päästäisiin.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Siirrymme puhujalistaan.

18.31 **Simon Elo ps:** Arvoisa herra puhemies! Tämän nyt käsiteltävän keskustan tuoman kansalaisaloitteen lisäksi, kuten täällä on kerrottu jo useammasta suusta, esimerkiksi Perussuomalaisten kansanedustaja Ville Tavio on esittänyt konkreettisia ratkaisuja tämän tilanteen hoitamiseen.

Toimiessani Perussuomalaisten Nuorten puheenjohtajana vuonna 2014 esitimme vankeusrangaistuksiin tuomittujen ulkomaalaisten automaattista karkottamista. Karkotus

tehtäisiin heti tuomion suorittamisen jälkeen, jos ulkomaalaislaissa määritetyt karkotuksen ehdot täyttyisivät. Esitimme silloin erilaisia ehtoja riippuen oleskeluluvan olemassaolosta, voimassaolosta, ja esitys on yhä ajankohtainen:

Jos oleskelulupa on ollut voimassa yli 8 vuoden ajan, rikoksentekijä voidaan karkottaa, mikäli tuomitaan ehdottomaan vankeusrangaistukseen väkivalta- tai seksuaalirikoksista, sosiaaliavustusten anomisesta väärin perustein, laittoman maahantulon järjestämisestä tai terrorismista ja sen rahoittamisesta tai siihen kouluttamisesta. Jos oleskelulupa on ollut voimassa yli 5 vuoden ajan, rikoksentekijä voidaan karkottaa, mikäli hänet tuomitaan yli yhden vuoden ehdottomaan vankeusrangaistukseen tai yli 6 kuukauden vankeusrangaistukseen useista rikoksista. Ja lopuksi vielä: jos oleskelulupa on ollut voimassa alle 5 vuoden ajan, rikoksentekijä voidaan karkottaa, mikäli hänet tuomitaan ehdolliseen tai ehdottomaan vankeusrangaistukseen.

Nämä rajat eivät ole mitään tuulesta temmattuja eivätkä edes omasta päästä vaan perustuvat joidenkin muiden EU-maiden jo olemassa olevaan käytäntöön. Katsoimme silloin, että rikollisten ulkomaalaisten karkottamisen ehtojen selkeä määrittely on nimenomaan tavallisten maahanmuuttajien ja tietysti myös turvapaikanhakijoiden etu. Kuuluvatko vankeustuomionsa suorittaneet ulkomaalaiset enää Suomeen? Mielestäni eivät kuulu.

Tämän jälkeen kansa on aktivoitunut. Niin kuin tässä edustaja Heinonen otti esille, niin voi tietysti kysyä, että jos olisivat aktivoituneet vielä tässä vaiheessa, missä kriisi on nyt, niin lukumäärä tässä allekirjoittajien joukossa voisi olla vielä suurempi. Kansa on siis puhunut.

Yli 50 000 nimen kansalaisaloitteessa ehdotetaan, että vakaviin rikoksiin syyllistyneet ulkomaalaiset karkotettaisiin vankeusrangaistuksen pituudesta huolimatta. Poikkeuksia tehtäisiin vain tapauksissa, joissa karkotus varmuudella rikkoisi kansainvälisiä sopimuksia. Tietysti tämä "varmuudella" on sellainen ehto, joka asettaa paljon vaatimuksia sen arvioinnille, mikä on varmaa ja mikä ei. Lisäksi kansalaiset vaativat, että karkotetut asetettaisiin maahantulokieltoon ja heidän oleskelulupansa mitätöitäisiin saman tien, eli tulkitsen niin, että ilman valtavaa byrokratiaa tai turhanaikaista hidastelua.

Kannatan lämpimästi tätä tehtyä kansalaisaloitetta. Vaikka lakia ei välttämättä suoraan voitaisi tehdä kansalaisaloitteen mukaiseksi, on sen antama signaali oikea, ja lakiesitys voitaisiin muotoilla siten, että se kunnioittaa tämän kansalaisaloitteiden tekijöiden ja sille nimiä keränneiden allekirjoittaneiden tahtotilaa. Kansanedustajana tuenkin lämpimästi ja ilolla kansalaisten aktiivisuutta tällaisten aloitteiden tekemisessä. Tämä on erittäin tärkeä kanava tuoda keskustelua tänne meille eduskuntaan ja myös ihan suoranaisia päätöksiä.

Arvoisa puhemies! Odotan, että kansalaisten huoli ja muuttunut turvallisuuspoliittinen ympäristö huomioidaan, kun asiasta täällä salissa keskustellaan. Täytyy sanoa, että ilolla pistin merkille, että sisäministeri Orpo tähän asiaan tarttui juuri tällä tavalla — huomioi sen, että tämä aihe ja tämä huoli, mikä näillä ihmisillä on, on varteenotettava ja sellainen, johon hallitus haluaa tarttua tavalla tai toisella.

Vielä lopuksi haluan kommentoida edustaja Kurviselle, joka otti esille turvapaikkojen myöntämisperusteet: Edustaja Kurvinen, tässähän täytyy huomioida se, että hallituksen hyväksymän toimenpideohjelman mukaisesti turvapaikat myönnetään lähtökohtaisesti määräajaksi ja henkilön lähtömaan turvallisuustilanne arvioidaan säännöllisesti. Näkisin, että kun tämä toimenpideohjelma kaikkinensa pistetään täytäntöön, ja lakiesitykset ovat jo hyvässä vauhdissa etenemässä, niin tämä on varsin riittävä määrittelynä ainakin tässä tilan-

teessa. Käytännön vain pitää sitten vastata sitä, mitä me täällä eduskunnassa olemme lakiin säätäneet.

18.36 **Mika Raatikainen ps:** Arvoisa herra puhemies! Ihan lyhyesti muutamia ihan käytännön juttuja, kun olen rikostutkinnassa ollut melkein koko ikäni.

Pari tämmöistä perusasiaa, mitä tässä on jäänyt kokonaan mainitsematta, minkä takia ulkomaiset rikoksentekijät on hyvä saada pois maasta mahdollisimman pian, on esimerkiksi se, että nämä, jotka ovat tuomiotaan istumassa, verkostoituvat tehokkaasti kansainvälisten tai ulkomaisten rikoksentekijöiden kanssa. Tuomion suorittamisen jälkeen mitä nopeammin saadaan pois maasta, sen parempi. Tietysti vaihtoehto on se, että ennen kuin tuomiota aletaan suorittamaan, jos voidaan sopia rikoksentekijän kotimaan kanssa, että suorittaisi tuomionsa kotimaassa, aina parempi. Säästetään veronmaksajien rahoja. En sen kummemmin puutu turvapaikanhakijoiden tekemiin rikoksiin, niistä on puhuttu jo ihan tarpeeksi. Ihan näin rikostutkinnan kannalta: mitä nopeammin saadaan vakaviin rikoksiin syyllistyneet ulos Suomesta, sen parempi ja sen edullisempaa.

Vielä yksi kommentti näistä turvapaikanhakijoista — puhuttiin näistä lukumääristä — niin nythän tässä on ilmeisesti unohtunut se, että jos kaksi kolmasosaa päätöksistä ehkä on kieltäviä, niin se ei tarkoita sitä, että tämä porukka lähtisi pois maasta. Niistähän neljä viidesosaa tulee maista, joiden kanssa ei ole palautussopimuksia, niin että he jäävät tänne joka tapauksessa.

18.37 **Kari Tolvanen kok:** Arvoisa puhemies! On selvää, että tämä kansalaisaloite heijastelee kansalaisten turvattomuuden tunnetta, ja sitä pitää arvostaa, vaikka tätä kansalaisaloitetta ei tällaisenaan lainsäädäntöön vietäisikään. Mutta on ilo havaita, että hallitus on ryhtynyt toimenpiteisiin hallitusohjelman mukaisesti sekä tiukentaessaan näitä kriteereitä että myös nopeuttaessaan prosesseja ja näitä takaisinottosopimuksia neuvotellessaan. Näin pitää olla, hyvä.

Haluaisin tuohon edustaja Ruohon toteamukseen lyhyesti todeta myös omakohtaisia kokemuksia. Kun olin rikostutkinnassa mukana, meillä oli iso ryöstösarja, katuryöstöjä ja törkeitä ryöstöjä, joihin ulkomaalaistaustaiset, ei- Suomen kansalaiset syyllistyivät. Kuinka ollakaan, me saimme heidät kiinni, saimme päätekijän karkotettua pois Suomesta, ja kuinka ollakaan, nämä ryöstöt loppuivat muiden osalta. Eli kyllä tällä on pelotevaikutus, ennalta ehkäisevä vaikutus noin laajemminkin, ei pelkästään tähän henkilöön, vaan kyllä se sosiaalisessa mediassa leviää hyvin äkkiä, että karkotus on mahdollinen, ja tätä pelätään.

18.38 **Jari Ronkainen ps:** Arvoisa puhemies! On todella hyvä, että tämäkin kansalaisaloite on tullut eduskuntaan täydentämään hallituksen maahanmuuttopoliittisia linjauksia. Tämä on vakava asia, ja on hyvä huomioida, että kansalaisaloite sisältää periaatteen siitä, että emme hyväksy vakavia rikoksia.

Tässä on jo mainittu aikaisemmin edustaja Huhtasaaren ja Elon suusta edustaja Tavion viime vuoden lopulla tekemä lakialoite, jossa vaaditaan yli kahden vuoden tuomion saaneen ulkomaalaisen välitöntä karkottamista käräjäoikeuden päätöksen jälkeen. Tämä on mielestäni aivan oikea suunta. On huomattava, että silti vuoden tuomion saanut voidaan myös tarvittaessa karkottaa, tai jos on syyllistynyt toistuviin rikoksiin. Myös muita perusteita löytyy. Ainoana esteenä voi olla kansalaisaloitteessa todettu tilanne, jossa varmuudella, huom. varmuudella, rikottaisiin kansainvälisiä sopimuksia. Myönnän kyllä, että kaik-

kia karkotuspäätöksen saaneita ei pystytä karkottamaan, sillä heitä ei oteta vastaan kotimaassaan.

Kansalaisaloite on myös saanut kritiikkiä. Vasta eilen Maahanmuuttoviraston tulosalueen johtaja Olli Koskipirtti toteaa, ettei usko kansalaisaloitteen muuttavan mitään todeten muun muassa sen, ettei siinä määritellä, mitä vakavilla rikoksilla tarkoitetaan. Sen, mitä vakava rikos on, määrittelemme me täällä eduskunnassa. Kansalaisaloite on ehdotus lainvalmisteluun ryhtymisestä. Edellä jo mainitsin yhden määritelmän. Ei törkeissä rikoksissa voida nähdä maahan jäämistä puoltavia seikkoja. Kahden vuoden tuomio kertoo nykyään jo siitä, että kyse on jostain selkeästi vakavammasta teosta.

Arvoisa puhemies! Suurin ongelmamme on byrokratia. Tällä hetkellä karkottaminen on pitkä tie, koneisto on aivan liian raskas ja ennen kaikkea kallis. On syytä selkeyttää käytäntöjämme entisestään ja tehdä muutoksia lainsäädäntöömme. Kalliin byrokratian karsimisen lisäksi tämä luo uskoa oikeuslaitoksellemme ja lisää kansalaistemme turvallisuuden tunnetta. Näitä asioita ei pidä väheksyä, vaan on aika toimia.

18.41 **Teuvo Hakkarainen ps:** Arvoisa puhemies! Kannatan lämpimästi tätä kansalaisaloitetta. Aloitteen sisällössä sanotaan, että vakaviin rikoksiin syyllistyneet ulkomaalaiset karkotettaisiin vankeusrangaistuksen pituudesta huolimatta. Itse olisin valmis menemään paljon pitemmälle. Karkotuksen tulisi ulottua kaikkiin rikoksiin, ei pelkästään vakaviin. Karkottaa tulisi paitsi rikoksiin syyllistyneet myös rikkeisiin syyllistyneet.

Meidän on annettava selkeä signaali siitä, että tänne ei sovi tulla rötöstelemään, eikä meidän missään nimessä tule hyysätä näitä rikollisia. Viime kesästä lähtien tulleiden joukossa heitä on hirvittävän paljon. Se, mitä olemme tähän asti nähneet, on vasta jäävuoren huippu. Paljon pahempaa on tulossa. Joka ei tätä ymmärrä tai halua ymmärtää, on sinisilmäinen hölmö. Ihan oma lukunsa ovat sitten ne, jotka tavalla tai toisella hyötyvät turvapaikkaturismista. He eivät ilmeisesti piittaa kaikesta siitä kärsimyksestä, mitä yhä paheneva rikollisuus ja turvattomuus merkitsevät esimerkiksi niille naisille ja tytöille, jotka ovat jo joutuneet muuttamaan arkipäiväisiä rutiinejaan, koska he pelkäävät, ja he pelkäävät aidosti ja syystä.

Välittömällä karkotuksella olisi pelotevaikutus. Nykytilanteessa nämä maahantunkeutujat pitävät meitä ja meidän lainsäädäntöämme pilkkanaan. Näin ei voi jatkua. Jos jatkuu, meille käy kuten Ruotsissa. Ruotsissa raiskataan maailman toiseksi eniten, keskimäärin 16 kertaa päivässä. Jos tuo luku suhteutetaan meidän asukaslukuumme, se merkitsisi meille noin kymmentä raiskausta per päivä. Kuka tämmöistä haluaa? Naisia, lapsia ja miehiä. Syksyllä Ruotsiin avattiin raiskattujen poikien ja miesten kriisiyksikkö. Monen suomalaisen silmät ovat avautuneet näkemään, että ellemme tee nopeita ja merkittäviä kiristyksiä lainsäädäntöömme, Ruotsin tie tulee olemaan meidän tie. Se on siinä. (Perussuomalaisten ryhmästä: Näin on!) — Näin on. — On turha kuvitella, että jos panostamme kotouttamiseen, vältymme rikosaallolta ja sekasorrolta. Tiettyjen kansallisuuksien kotouttaminen ei ole onnistunut ainoassakaan maassa, eikä tule onnistumaan meilläkään. Mikään raha tai mikään aika ei riitä, kun suurin osa maahantunkeutujista ei edes halua olla maassa maan tavalla. He haluavat rusinat pullasta, elää meidän siivellämme mutta omilla säännöillään.

Arvoisa puhemies! Tuomioista valittaminen on oikeus, jonka tulisi kuulua vain suomalaisille. Ulkomaalaisilta se on poistettava. Valitusoikeus tarkoittaa sitä, että nämä rikolliset saavat pitkitettyä prosessia vuositolkulla. Lakimiehetkin siitä hyötyvät, ja suomalainen ve-

ronmaksaja maksaa viulut. Ja suomalainen, lähes hotellitasoinen vankila, jonka senkin suomalainen veronmaksaja kustantaa, on aivan liian hyvä paikka näille, jotka tänne tulevat.

Arvoisa puhemies! Tämä kansalaisaloite on laitettu vireille marraskuussa 2014. Tilanteemme on nyt oleellisesti pahempi kuin reilu vuosi sitten. Monet suomalaiset, erityisesti teini-ikäisten lasten äidit ja isät, pelkäävät, mitä kevät ja kesä tuovat tullessaan. Siksi rikoksiin syyllistyneiden ulkomaalaisten karkottamista on kiirehdittävä, kuten kaikkia muitakin maahanmuuttajiin kohdistuvia kiristyksiä.

Tänään oikeusministeri Lindström kertoi, että seitsemän käräjäoikeutta suljetaan. Eipä aikaakaan, kun RKP:n taholta oltiin oikeusministeriä moittimassa. Kuitenkin nämä samat tahot toivottavat tänne avosylin tervetulleiksi Lähi-idän ja Afrikan nuoret miehet. Ettekö te näe toiminnassanne ollenkaan ristiriitaa? Hallituksen on pakko karsia ja leikata, koska jo muutenkin heikolla tolalla olevaa talouttamme rasittaa kohtuuttomasti turvapaikkaturismin miljardiluokan kustannukset. Samaan aikaan tänne tulvii esimerkiksi sotilas- ja vankikarkureita, jotka kuormittavat juuri näitä käräjäoikeuksia tolkuttomasti. Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen mukaan tietyt kansalaisuudet raiskaavat 17 kertaa enemmän kuin kantasuomalaiset. Tämä muistutuksena heille, joiden perusvastaus on, että suomalaisetkin raiskaavat. — Kiitos.

18.47 **Eva Biaudet r** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Mielestäni ei ole arvokasta käyttäytymistä, että viitataan kaikkiin turvapaikanhakijoihin ikään kuin he olisivat maahan tunkeilijoita, rikollisia. Mielestäni se on rasististen näkemysten tukemista ja ei mielestäni ole tämän salin arvokkuuden mukaista.

18.48 **Teuvo Hakkarainen ps** (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Ei tässä olla mitään rasisteja, mutta tämä on semmoinen porsaanreikä tässä maassa, että sieltä tunkee nyt — se on niin kuin Troijan hevonen — tähän maahan semmoista porukkaa. Missä ovat ne feministit nyt, jotka sanovat naisten oikeuksista? Naiset ovat Ilta-Sanomien mukaan taistelemassa Isisiä vastaan, ja täällä nämä turvapaikkaturistit, ukot istuvat meidän holhottavana, hyysättävänä, syötettävänä. Sitäkö me haluamme tänne?

18.48 **Reijo Hongisto ps:** Arvoisa herra puhemies! Kansalaisaloitteen sisältö on tulkinnanvarainen. Aloitteessa puhutaan ensin vakavaan rikokseen syyllistyneen ulkomaalaisen maasta karkottamisesta ja sitten pelkästään rikokseen syyllistyneen ulkomaalaisen maahanmuuttajan karkottamisesta. Kumpaa mahdetaan tarkoittaa? Jos halutaan karkottaa ylipäätään rikokseen syyllistyneet, niin käsitykseni mukaan lakialoitteen tarkoittama karkottaminen koskisi kaikkia muita paitsi rikkomus-nimikkeellä käsiteltäviä lieviä tekoja. Näin jopa suuremmat ylinopeudetkin, esimerkiksi liikenneturvallisuuden vaarantaminen, olisivat peruste karkottaa henkilö maasta. Minä en ole valmis laskemaan maasta karkottamisen rajaa aivan näin alas.

Mielestäni karkottaminen on perusteltua ja puolusteltua silloin, kun henkilön todetaan syyllistyneen rikokseen, josta langetettava minimirangaistus on esimerkiksi vuosi vankeutta, taikka henkilö on syyllistynyt toistuvasti rikoksiin. Tuollaiseen tekoon ei enää syyllistytä sattumalta ja vahingossa, vaan teko taikka teot edellyttävät tarkoitushakuisuutta, ja tällöin tekijän täytyy ymmärtää rikkovansa teollaan Suomen lakeja ja asetuksia. Jos ja kun tekijän tahto on suhtautua hyväksyvästi lakiemme rikkomiseen eikä teko ole vähäinen, osoittaa se tekijässä selvää piittaamattomuutta yhteiskuntamme tukena olevia lakeja ja oi-

keusjärjestelmäämme kohtaan. Tällaisen henkilön paikka ei ole enää yhteiskunnassamme, vaan on perusteltua karkottaa hänet maasta. Maasta karkottamiset toimisivat myös erinomaisina varoittavina esimerkkeinä ja näin lisäävät rangaistuksen yleisestävää vaikutusta.

Arvoisa herra puhemies! Maassa eletään maan lakien ja asetusten mukaan, taikka lähdetään maasta pois, vapaaehtoisesti taikka saatettuna.

18.51 **Mika Niikko ps:** Arvoisa puhemies! Edustaja Hakkaraisen puhe oli sellainen kansanmiehen puhe, joka tulee suoraan sydämestä ja sieltä ihmisten tunnosta, ja siinä mielessä arvostan sitä, että joku pystyy puhumaan asioiden oikeilla nimillä, vaikka ne joskus voidaan vähän väärin tulkitakin.

Kuitenkin tämä lähtökohta, mistä vaikka edustaja Hakkarainen lähti liikkeelle, nämä raiskausasiat, niin nehän tulevat esille tästä kansalaisaloitteesta. Täällä viidestä perustelusta kaksi käsittelee nimenomaan näitä raiskaustilastoja ja -tapauksia. Siinä mielessä tämä on arka aihe, mutta tämä on reaaliaikaa tänä päivänä. Ihmiset ovat huolissaan siitä, onko turvallista enää kulkea kadulla. Se on totta, kun kevät ja kesä tulee, kuten edustaja Hakkarainen sanoi, niin miten me pystymme suojelemaan meidän lapsiamme, tyttöjämme ja naisiamme tuolla kadulla, jos laki ei ole pelotteena niille henkilöille, jotka eivät kunnioita tällaista lainsäädäntöä.

Eri kulttuureista tulevien ihmisten täytyy ymmärtää se, että maassa maan tavalla tai maasta pois, kuten edustaja Hongisto sanoi. Tämähän on lainsäätäjän tehtävä, luoda turva kansalaisilleen ja kertoa niille henkilöille, jotka eivät Suomen kansalaisia ole, että tässä maassa on sellainen käytäntö, että jos et noudata näitä lakeja, niin sinun täytyy poistua tästä maasta. Täytyy muistaa se, että ennen kaikkea lainsäätäjänä minä itse olen vastuussa minun äänestäjilleni ja tämän maan kansalaisille. Toissijainen asia on se sitten, millä tavalla jossain muussa maassa käsitellään rikoksia tehneitä. Se ei ole minun päätösvaltani alaisuudessa. Minä kannan huolta omista kansalaisista, niin kuin jokaisen kansanedustajan tulisi tehdä.

Arvoisa puhemies! Vielä nopeasti eräs näkökulma tähän näin: että kansalaisaloitteen henki ja viesti ovat hyvin selkeitä, vaikka ne eivät täytäkään lainsäädännön suoria kriteereitä. Se viesti on selkeä. Kiristäkää, päättäjät, lakeja, jotta voimme kokea turvaa tässä maassa. Meidän täytyy laittaa sellainen lainsäädäntö, jotta se viestii kaikille rikoksentekijöille, että te ette ole tervetulleita Suomeen. Tässä ei mielestäni sorreta millään tavalla ulkomaalaisia. Tämä nimenomaan suojelee Suomessa asuvia ulkomaalaisia siltä, että heitä ei leimata rikollisiksi, (Puhemies koputtaa) kun jotkut siihen syyllistyvät. Tämän johdosta toivon, että tämä kansalaisaloite menestyy tässä talossa.

18.53 **Olli-Poika Parviainen vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kun täällä nyt käytettiin, esimerkiksi edustaja Hakkarainen käytti, sen tyyppisiä puheenvuoroja, että valtava maahantunkeutujien virta ja mitä kaikkea muuta, niin minä nyt kuitenkin haluan muistuttaa siitä, että Suomeen saapui viime vuonna esimerkiksi hieman päälle 32 000 turvapaikanhakijaa ja heistä noin 0,08 prosentin epäillään syyllistyneen vaikkapa raiskaukseen. Totta kai yksikin tapaus on aina liikaa, siitä ei varmasti kukaan meistä ole eri mieltä, mutta minä toivoisin, että tämä keskustelu pidetään sillä tavalla asiallisena, kuten jo aikaisemmassa puheenvuorossani pyysin, että me emme leimaisi kokonaista ihmisryhmää sen takia, että jotkut sen ihmisryhmän edustajat ovat syyllistyneet rikoksiin.

18.54 **Veera Ruoho ps:** Arvoisa puhemies! Keskimäärin karkotusprosessi kestää jopa kolme vuotta, vähintään normaalisti semmoisen kaksi vuotta. Ulkomaalaislain 149 §:n mukaan karkottamisen edellytyksiin kuuluu tietenkin itse se törkeä rikos tai syyllistyminen toistuvasti rikoksiin ja kokonaisharkinta. Tähän kokonaisharkintaan kuuluu muun muassa perhesiteet. Kun karkotusprosessi pitkittyy, monesti näitä siteitä ilmestyy siten, että jopa koko karkotus peruuntuu.

Lopuksi minä haluan vielä kanssa itse kiittää kuitenkin kansalaisaloitteen tekijöitä. Se aloitteen henki on kyllä otettu täällä meidän edustajien kesken vakavasti.

18.55 **Leena Meri ps:** Arvoisa puhemies! Edustaja Parviaiselle haluaisin vain sanoa, että me keskustelemme näistä maahanmuuttajien tekemistä rikoksista täällä sitä varten, kun meillä on kansalaisaloite siitä. Että siinä mielessä emme me voi puhua joistakin muista rikoksista, vaan nimenomaan kansalaisten toiveesta me käymme tätä keskustelua.

Haluaisin muistuttaa, että tämä ei ole ihan vain mututuntumaa: esimerkiksi erittäin arvostettu rikosoikeuden professori emerita Terttu Utriainen otti viime syksynä marraskuussa puheeksi sen, että maahanmuuttajat — hän ei puhunut turvapaikanhakijoista vaan maahanmuuttajista — ovat yliedustettuina raiskausrikoksissa. Henkilökohtainen mielipiteeni, kuten monen muunkin suomalaisen mielipide, on se, että kun tulet Suomeen, noudatat sääntöjä. Jos et kunnioita meidän sääntöjämme, syyllistyt vakaviin rikoksiin tai toistuvasti teet rikoksia, niin silloin suhtaudut meihin halveksivasti. Et voi odottaa, että me otamme yhteiskunnassa sinut tervetulleeksi, ehkä kustannamme verovaroin terveydenhoitosi tai muuta. Se on minusta aivan luonnollista: ole hyvä ja lähde pois — kun et kerran täällä viihdykään etkä voi noudattaa meidän yhteisiä sääntöjämme, niin voit poistua. Ei se ole sen kummallisempaa kuin että jos minä tulen jollekin kylään, niin jos minä siellä heittelen tavaroita pitkin poikin ja käyttäydyn törkeästi, niin kyllä siellä aika nopeasti sitä ovea minulle näytetään eikä sanota, että ole täällä ja tee mitä vain, että minä sinua yritän ymmärtää.

Tämä on erittäin hyvä pointti, mitä monet ovat täällä tuoneet siitä — tämä nimien keruuhan loppui toukokuussa — että jos tämä nimien keruu olisi päättynyt nyt näihin aikoihin, kun viime kesänähän tämä lähti nousuun, niin tämä olisi varmasti moninkertainen.

Ja oli erittäin hyvä puheenvuoro Niikolta siitä, että me olemme vastuussa kansalaisille, me säädämme täällä Suomen lait. Emme me voi puuttua siihen, mitä jossain muualla tehdään. Niin kauan kuin me noudatamme ihmisoikeussopimuksia ja toimimme muutenkin aivan normaalisti, kyllä me saamme näistä karkotuksia määrätä ja puhua siitä, että ulkomaalaiset ovat esimerkiksi yliedustettuina raiskaustilastoissa.

18.57 **Joona Räsänen sd:** Arvoisa puhemies! Varmasti kaikille on nyt tullut tässä salissa selväksi se, että kyllä se huoli, mikä tämänkin kansalaisaloitteen takana on, on hyvin vakavasti tässä keskustelussa otettu, ja varmaan sitten jatkotyöstössäkin se siellä näkyy.

Itse olisin myös kyllä kiittänyt siitä, että pääosin kyllä tämä keskustelu on hyvin asiallista ollut. Varmaan muutamia kommentteja olisi voinut jättää sanomatta, mutta pääosin olemme kyllä selvinneet tästä aika hienosti ja olemme kunnioittaneet tätä eduskunnankin arvovaltaa.

Se, mihin ehkä itse haluaisin vielä tässä puuttua — nyt kun täällä on hyvin käynyt selväksi se, että tätä itse karkottamisprosessia pitää ja voidaan tehostaa ja sitä ollaan tekemässä, ja hyvä niin, ja siitä varmaan kaikki odotamme nyt sitten tuloksia, että mitä hallitus siinä saa aikaan ja miten se lähtee vaikuttamaan — on sellainen asia, että meillä jo nyt näi-

den ulkomaalaistaustaisten vankien, ketkä istuvat suomalaisissa vankiloissa, siirrot tai neuvottelut vastaanottavan maan kanssa siitä, että heitä palautettaisiin suorittamaan näitä rikoksia omaan kotimaahansa, ovat hyvin hitaita. Varsinkin silloin, kun ei ole mitään esteenä, kansainvälisiä sopimuksia tai muita, tätä voitaisiin varmaan tässä samassa kyllä tehostaa, jotta myös yhä suuremmassa määrin ulkomaalaistaustaiset vangit, ketkä täällä syyllistyvät rikoksiin, voisivat kuitenkin suorittaa tuomionsa kotimaassaan. Tämä olisi varmaan meille myös taloudellinen etu, ettemme sitten käyttäisi niukkoja vankeinhoidon resursseja ulkomaalaisiin, vaan eiköhän meillä riitä täällä ihan kotimaisia rikollisia, ketkä näistä vankeinhoidon resursseista pääsevät nauttimaan.

18.58 **Mika Niikko ps:** Arvoisa puhemies! Olen samaa mieltä, edustaja Parviainen, teidän kanssanne siitä, että meidän ei tule leimata kaikkia turvapaikanhakijoita, saati ulkomaalaisia, rikollisiksi tai sinnepäin taipuviksi henkilöiksi, vaikka tilastot osoittavatkin suuria epäkohtia tässä asiassa. Nämä ovat kuitenkin yksilöllisiä tapauksia, siitä olen samaa mieltä. Enkä usko, että tämän kansalaisaloitteen tekijät ovat tätä tarkoittaneet missään määrin. Tämä ei tule tässä ilmi, vaan tässä puhutaan nimenomaan siitä, että rikokseen syyllistyneet henkilöt tulisi aikaisempaa kovemman lainsäädännön kautta poistaa maasta.

Minä kerron yhden esimerkin. Itse olin viime lauantaina Vihdissä puhumassa eräässä tilaisuudessa, ja siellä oli suhteellisen monta irakilaista paikalla. Sen tilaisuuden jälkeen, kun he kuulivat, että minä olen kansanedustaja, viisi irakilaista miestä tuli puhumaan minulle. Nokkamiehenä siinä oli tämmöinen professorihenkilö jostain Bagdadin pohjoispuolelta, ja hän sanoi minulle näin: "Pyydän anteeksi sitä, että monet turvapaikanhakijat ovat syyllistyneet Suomessa rikoksiin ja eivät kunnioita näitä Suomen lakeja ja kunnioita teidän hyväntahtoisuuttanne, kun te olette avanneet meille ovet. Tehkää sellaista lainsäädäntöä, että te karkotatte pois nämä rikokseen syyllistyneet henkilöt. Me emme itsekään halua, että he ovat tässä maassa." He itse, nämä turvapaikanhakijat, jotka haluavat täällä vain elää maassa maan lakien mukaisesti, toivovat, että lainsäätäjät suojelisivat myös heidän mainettaan sillä, että me rankaisemme niitä, jotka rikkovat näitä lakeja.

Tämän johdosta tämä kansalaisaloite nimenomaan osoittaa sen, että tämä on tarpeen. Meidän täytyy näitä turvapaikanhakijoita suojellaksemme, myös tietenkin kansalaisiamme suojellaksemme, tiukentaa lakeja, jotta tällaiset ylilyönnit keskusteluissa loppuisivat ja loppuisi myös sellainen tapa, että me piilotamme ongelmat ja luulemme, että ne häviävät itsestään, jos me emme mitään tee.

19.00 **Vesa-Matti Saarakkala ps:** Arvoisa herra puhemies! On pakko puuttua myös siihen tässä keskustelussa, kun tässä keskustelun kuluessa on hieman epäilty tämän kansalaisaloiteinstituution toimivuutta ja sitä, onko se tarpeellinen. Haluan ainakin itse puolustaa tätä viime kaudella säädettyä kansalaisaloitelakia sen takia, että se täydentää tätä meidän edustuksellista demokratiaamme. Mehän tiedämme sen, että kun elämme monipuoluejärjestelmässä ja meillä on suhteellinen vaalitapa, meillä on monipuoluehallitukset, niin pakkaa vain usein käymään niin, että monet asiat, jotka niissä vaalipuheissa ovat, vesittyvät. Tämä on se kansalaisten keino myös vahtia meitä päättäjiä, että nämä asiat kuitenkin etenevät. Niitä ei pystytä lakaisemaan maton alle, vaan ne tarvittaessa nostetaan niillä 50 000 allekirjoituksella tai sähköisellä tunnistautumisella keskusteluun. Mielestäni tämä on hyvä järjestelmä, jota tulee kunnioittaa siitä riippumatta, että aina kaikki kansalaisaloitteitten

seurauksena säädettävät lait eivät välttämättä ole jokaisen meistä mieleen. Toivotaan, että jatkossakin kansalaiset olisivat aktiivisia tässä suhteessa.

Ja sen sanon vielä, että toivon ehkä hieman pykälittäin muotoillumpia aloitteita. Että se täytyy sanoa tämän aloitteen heikkoudeksi, että se oli hieman liian väljästi muotoiltu. Toivoisin, että kun on kyse näinkin merkittävistä lakikokonaisuuksista, niin viitsittäisiin nähdä sen verran vaivaa, että esimerkiksi pykälämuotoon näitä saatettaisiin jo siinä vaiheessa, kun aloite tehdään.

Riksdagen avslutade debatten.

Riksdagen remitterade ärendet till förvaltningsutskottet.